

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОБЛІК І АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

виконала:

студентка спеціальності
071 «Облік і оподаткування»

Ткач Марія Михайлівна

науковий керівник:

к.е.н., доц. Шкроміда В.В.

рецензент:

д.е.н., проф. Щур Р.І.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Інститут, факультет **економічний**

Кафедра **обліку і оподаткування**

Освітній рівень **«магістр»**

Спеціальність **071 «Облік і оподаткування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Іван БАЛАНЮК

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ «7» листопада 2024 р

(підпис)

(дата)

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА

(Ткач Марія Михайлівна)

1. Тема роботи: Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищеної ділової активності підприємства

Керівник роботи кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування Шкроміда Віталій Васильович

2. Перелік питань, які потрібно розробити (детальний план дипломної роботи):

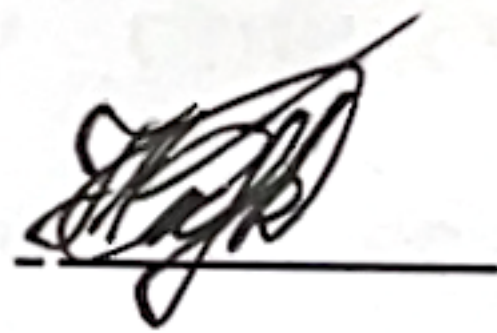
сутність фінансових результатів та їх значення для оцінки ефективності діяльності підприємства; класифікація фінансових результатів і показників ділової активності для аналізу ефективності бізнесу; методи обліку фінансових результатів на підприємстві та їх особливості; особливості організації обліку фінансових результатів на підприємстві будівельних матеріалів; методика обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві; контроль і регулювання фінансових результатів у системі управлінського обліку; аналіз структури доходів, витрат та фінансових результатів підприємства; факторний аналіз фінансових результатів та оцінка рентабельності продукції; шляхи підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства в контексті досягнення стратегічних цілей бізнесу.

3. Дата видачі завдання _____ 04.12.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/ п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1 « Теоретичні основи обліку і аналізу фінансових результатів підприємства»	17.03.2025 р.	Виконано
2	РОЗДІЛ 2 « Особливості обліку фінансових результатів на ТДВ «Івано-франківськзалізобетон»	27.06.2025 р.	Виконано
3	РОЗДІЛ 3 « Аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової активності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»	14.11.2025 р.	Виконано

Студент

Ткач М.М.

Керівник роботи

Шкроміда В.В.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

наукового керівника кандидата економічних наук, доцента кафедри обліку і
оподаткування Шкромиди Віталія Васильовича
на кваліфікаційну роботу магістрантки групи ОО-М2
Ткач Марії Михайлівни

на тему:

«Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової
активності підприємства»

Облік і аналіз фінансових результатів є ключовими елементами системи управління підприємством, оскільки саме вони забезпечують формування достовірної інформації про ефективність господарської діяльності, рівень прибутковості, фінансову стійкість та перспективи розвитку суб'єкта господарювання. В умовах нестабільного економічного середовища особливого значення набуває оцінка ділової активності підприємства як чинника забезпечення його конкурентоспроможності та довгострокового зростання. У зв'язку з цим обрана тема кваліфікаційної роботи є актуальною, теоретично та практично значущою.

У кваліфікаційній роботі авторкою ґрунтовно досліджено економічну сутність фінансових результатів, їх роль у системі оцінки ефективності діяльності підприємства, а також узагальнено підходи до класифікації фінансових результатів і показників ділової активності. Значну увагу приділено методиці бухгалтерського обліку доходів, витрат і фінансових результатів та її особливостям в умовах функціонування підприємств будівельної галузі.

У другому розділі роботи детально розкрито особливості організації обліку фінансових результатів у ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», охарактеризовано методику обліку доходів і витрат, а також досліджено систему контролю та регулювання фінансових результатів у межах управлінського обліку підприємства.

Третій розділ присвячено аналізу структури доходів, витрат і фінансових результатів підприємства, проведенню факторного аналізу та оцінці рентабельності продукції. На основі отриманих результатів автором обґрунтовано практичні рекомендації щодо підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства в контексті досягнення його стратегічних цілей.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання запропонованих підходів і рекомендацій у діяльності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» з метою підвищення ефективності управління фінансовими результатами та активізації ділової діяльності.

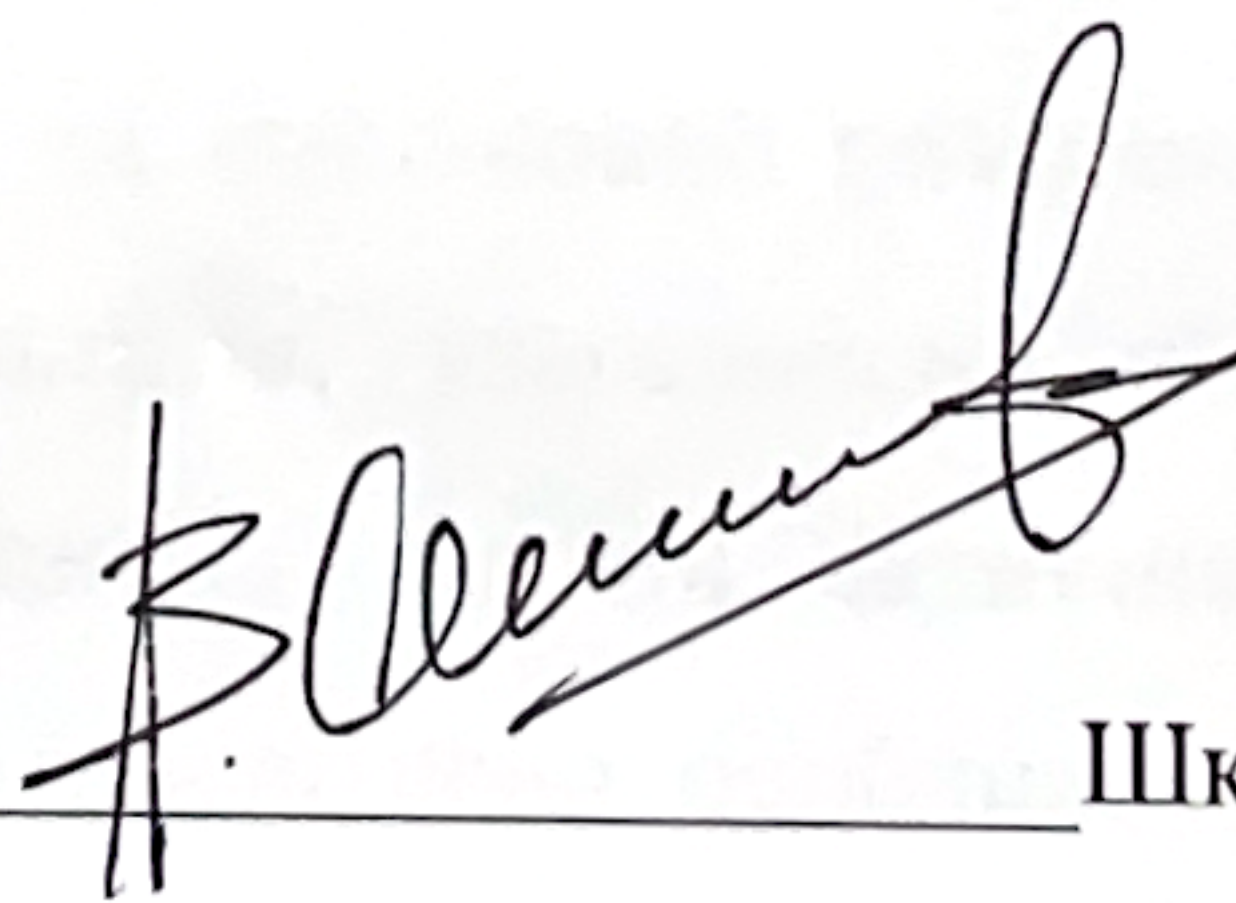
Кваліфікаційна робота виконана на належному науково-методичному рівні, відзначається логічною структурою, достатньою аргументованістю висновків та використанням нормативно-правових актів, наукових джерел і практичних матеріалів. Разом з тим, окремі аспекти управлінського аналізу фінансових результатів могли бути розкриті більш розгорнуто, однак зазначене зауваження не знижує загальної позитивної оцінки роботи.

Кваліфікаційна робота Ткач Марії Михайлівни на тему «Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової активності підприємства» є завершеним, самостійним науково-практичним дослідженням, відповідає вимогам, що ставляться до магістерських робіт, має науково-освітню та практичну цінність і може бути допущена до захисту з позитивною оцінкою, а її авторка заслуговує на присудження другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Науковий керівник

кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Шкроміда В.В.

«12» 12 2025р.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ

доктора економічних наук, професора кафедри фінансів

Щура Романа Івановича

на кваліфікаційну роботу магістрантки групи ОО-М2 Ткач Марії Михайлівни
на тему «Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової
активності підприємства»

У сучасних умовах функціонування підприємств, що характеризуються економічною нестабільністю, посиленням конкуренції та зростанням вимог до ефективності управління, особливої актуальності набуває облік і аналіз фінансових результатів як інформаційна основа прийняття управлінських рішень. Фінансові результати та рівень ділової активності безпосередньо впливають на фінансову стійкість, інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність підприємства, що зумовлює практичну значущість обраної теми кваліфікаційної роботи.

Об'єктом дослідження є процеси формування та використання фінансових результатів діяльності підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методологічних і практичних аспектів обліку, аналізу фінансових результатів та оцінки ділової активності підприємства на прикладі ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон».

У кваліфікаційній роботі логічно та послідовно розкрито теоретичні основи формування фінансових результатів, узагальнено підходи до їх класифікації та визначено роль показників ділової активності в оцінці ефективності бізнесу. Достатньо повно висвітлено особливості організації бухгалтерського обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві будівельної галузі.

Практична частина роботи містить аналіз структури доходів і витрат, факторний аналіз фінансових результатів, а також оцінку рентабельності продукції. На основі проведених розрахунків автором запропоновано обґрунтовані напрями підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства, що свідчить про вміння застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, її зміст відповідає поставленим завданням, а отримані висновки є логічними та аргументованими.

Разом з тим, у роботі доцільно було б ширше використати іноземні наукові джерела з проблематики аналізу фінансових результатів і ділової активності підприємств, що дозволило б поглибити теоретичні узагальнення та врахувати сучасні міжнародні підходи. Зазначене зауваження не має принципового характеру і не знижує загальної позитивної оцінки роботи.

Кваліфікаційна робота Ткач Марії Михайлівни на тему «Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової активності підприємства» є завершеним, самостійним науково-практичним дослідженням, за змістом і формою відповідає вимогам до магістерських робіт, допускається до захисту з позитивною оцінкою, а її авторка заслуговує на присудження другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент,
доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів

Щур Р.І.

«___» _____ 20__ р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, виконана Ткач Марією.

Назва роботи: «Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення ділової активності підприємства».

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування».

Кваліфікаційна робота містить 96 сторінок, 53 найменування використаних джерел, 30 таблиць, 12 рисунків та додатки.

Об'єктом дослідження є діяльність ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», зокрема процеси формування, обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методичних і прикладних засад обліку, аналізу та оцінювання фінансових результатів, а також методичні підходи до підвищення ділової активності підприємства.

Метою роботи є обґрунтування, удосконалення теоретико-методичних положень і розроблення практичних рекомендацій з організації обліку та проведення аналізу фінансових результатів на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», а також визначення шляхів підвищення ділової активності підприємства в умовах сучасного економічного середовища.

У роботі здійснено комплексне дослідження системи формування фінансових результатів підприємства, оцінено діючу методику обліку доходів і витрат, проведено детальний аналіз прибутковості, рентабельності та факторних відхилень. На основі проведених досліджень розроблено пропозиції щодо вдосконалення облікової політики, підвищення точності аналітичних розрахунків і зміцнення інформаційної бази прийняття управлінських рішень.

Запропоновано напрями підвищення ділової активності підприємства, зокрема удосконалення системи контролю за витратами, підвищення ефективності використання ресурсів, оптимізація виробничо-збутових процесів та покращення структури фінансових результатів. Сформовано

пропозиції щодо впровадження сучасних аналітичних інструментів оцінювання фінансової динаміки та конкурентних позицій підприємства.

Отримані результати можуть бути використані для підвищення ефективності управління фінансовими результатами, оптимізації витрат, стимулювання ділової активності та забезпечення сталого розвитку ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон».

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, рентабельність, ділова активність, аналіз, облік, доходи, витрати, ефективність діяльності.

Рік виконання роботи: 2024-2025 рр.

Рік захисту роботи: 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність фінансових результатів та їх значення для оцінки ефективності діяльності підприємства	6
1.2. Класифікація фінансових результатів і показників ділової активності для аналізу ефективності бізнесу	14
1.3. Методика обліку фінансових результатів на підприємстві та їх особливості	23
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ТДВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН»	36
2.1. Особливості організації обліку фінансових результатів на підприємстві будівельних матеріалів	36
2.2. Методика обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві	45
2.3. Контроль і регулювання фінансових результатів у системі управлінського обліку	54
Висновки до розділу 2	62
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТДВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН»	64
3.1. Аналіз структури доходів, витрат та фінансових результатів підприємства	64
3.2. Факторний аналіз фінансових результатів та оцінка рентабельності продукції	72
3.3. Шляхи підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства в контексті досягнення стратегічних цілей бізнесу	83
Висновки до розділу 3	91
ВИСНОВКИ	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах господарювання ефективне управління фінансовими ресурсами набуває вирішального значення для забезпечення стабільності та розвитку підприємств. Фінансові результати відображають рівень ефективності діяльності, конкурентоспроможності та прибутковості суб'єкта господарювання, тому їх систематичний облік і глибокий аналіз дають можливість вчасно виявляти проблемні аспекти, оцінювати резерви підвищення прибутковості та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це дозволяє зміцнювати фінансовий стан підприємства й забезпечувати його стійкість у мінливих економічних умовах.

Разом із цим важливим завданням постає пошук шляхів підвищення ділової активності підприємства, що сприяє розширенню ринкових можливостей, підвищенню ефективності використання ресурсів і зростанню прибутковості. Раціональне поєднання аналітичних методів оцінки фінансових результатів із заходами щодо активізації господарської діяльності забезпечує стабільний розвиток підприємства, підвищує його конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі, у зв'язку з цим вважаємо, що обрана тема магістерської роботи є актуальною та такою, що потребує подальшого дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», зокрема процес формування та відображення у звітності показників фінансових результатів підприємства. Предметом дослідження виступає методика формування показників звіту про фінансові результати у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон».

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення, узагальнення та теоретичне обґрунтування теоретичних засад і розробленні

практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів підприємства, а також у визначенні напрямів підвищення його ділової активності. Реалізація цієї мети передбачає дослідження порядку відображення доходів, витрат і фінансових результатів у системі обліку, оцінку ефективності діяльності підприємства та визначення напрямів підвищення його фінансової стійкості й прибутковості.

Визначивши мету дослідження, можна поставити наступні завдання:

- визначити сутність фінансових результатів та їх значення для оцінки ефективності діяльності підприємства;
- розглянути класифікацію фінансових результатів і показників ділової активності для аналізу ефективності бізнесу;
- дослідити методику обліку фінансових результатів на підприємстві та їх особливості;
- описати особливості організації обліку фінансових результатів на підприємствах будівельних матеріалів;
- дослідити методику обліку доходів, витрат і прибутків на підприємстві;
- розглянути регулювання фінансових результатів у системі управлінського обліку;
- здійснити аналіз структури доходів, витрат та прибутковості підприємства;
- провести факторний аналіз фінансових результатів та оцінку рентабельності продукції;
- запропонувати шляхи підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства в контексті досягнення стратегічних цілей бізнесу.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано метод аналізу, який дав змогу детально розподілити звіт на окремі складові елементи та дослідити взаємозв'язки між ними. Метод синтезу, у свою

чергу, використано для узагальнення отриманих результатів і формування комплексних висновків. Для оцінки рівня рентабельності підприємства застосовувався факторний аналіз, що дозволив визначити ступінь впливу окремих чинників на зміну показників прибутковості. Крім того, було використано коефіцієнтний метод аналізу, за допомогою якого здійснено розрахунок і оцінку фінансових коефіцієнтів, що відображають рівень рентабельності та ефективність діяльності підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Наукова новизна полягає в уточненні теоретичних підходів до організації обліку та аналізу фінансових результатів, а також у визначенні напрямів підвищення ділової активності підприємства на основі системного підходу до оцінки його фінансово-економічного стану.

Практичне значення одержаних результатів дослідження. Практичне значення полягає у можливості використання отриманих результатів для вдосконалення системи обліку, підвищення ефективності фінансового аналізу та розроблення заходів щодо поліпшення ділової активності підприємства в реальних умовах господарювання.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження поки не проходили апробацію на практиці, однак у подальшому можуть бути використані у діяльності підприємств подібного профілю, а також впроваджені у навчальний процес чи подані для публікації у фахових виданнях.

Обсяг та структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи 100 сторінок. Список використаних джерел містить 53 найменувань. У роботі представлено 30 таблиць і 12 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових результатів та їх значення для оцінки ефективності діяльності підприємства

Фінансові результати відіграють фундаментальну роль у системі управління підприємством, адже саме вони відображають реальний стан його ефективності та здатність створювати економічну цінність. Усвідомлення важливості фінансових показників зумовлює потребу в їх точному обліку та ґрунтовному аналізі, що дає можливість керівництву своєчасно реагувати на зміни, оцінювати наслідки управлінських рішень і формувати подальшу стратегію розвитку. Таким чином, дослідження фінансових результатів стає необхідною передумовою для забезпечення стабільності, зростання та конкурентоспроможності бізнесу.

Оскільки, чинне законодавство не містить чіткого визначення поняття «фінансові результати», перед їх комплексним дослідженням постає необхідність ґрунтового аналізу категорій доходів і витрат, які безпосередньо формують підсумкові показники ефективності діяльності підприємства. Саме розкриття економічної сутності доходів і витрат, їх структури, класифікації та принципів визнання створює теоретико-методологічну основу для коректного розуміння природи фінансових результатів та забезпечує можливість подальшого наукового обґрунтування підходів до їх оцінювання й аналізу.

Законодавче регулювання фінансової звітності в Україні починається з основоположного акту – Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», який формулює ключові економічні категорії наступним чином: «доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)», тоді як «витрати – зменшення економічних вигод у

вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [1].

Подібне трактування міститься і в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», де подано такі формулювання доходи – «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)», а відповідно витрати – «зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [2].

У свою чергу, конкретизоване розкриття цих категорій подане в галузевих стандартах – Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Так, П(С)БО 15 «Дохід» подає таке визначення: «зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена» [3]. Відповідно, у П(С)БО 16 «Витрати» зазначено: «зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені» [4].

Аналізуючи викладені вище визначення, варто зазначити, що зміст понять у Законі України та П(С)БО практично ідентичний. Усі визначення побудовані навколо змін економічних вигод, що зумовлюють відповідні трансформації активів, зобов'язань та власного капіталу. Такий підхід спрямований на забезпечення єдності методології фінансового обліку в

межах національної системи стандартів.

Поряд з національними положеннями, до переліку нормативних документів, які формулюють відповідні економічні категорії, належить і Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Подання фінансової звітності». Відповідно до цього стандарту: доходи – «це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу» [5]. У той час як витрати трактуються як: «витрати - це зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені».

Ще одним важливим джерелом у системі нормативного регулювання обліку є Податковий кодекс України, який також містить визначення розглядуваних категорій. Згідно з ПКУ, під доходами слід розуміти: «загальна сума надходжень платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формі як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами».

Визначення витрат подається у такій формі: «сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником)» [6].

Систематизовані дані щодо сутності фінансових результатів за

чинними нормативно-правовими актами наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

**Перелік нормативно-правових документів, що визначають сутність
понять «доходи» та «витрати»**

Назва документа	Визначення сутності
Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [1]	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов’язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)
	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов’язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)
	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
П(С)БО 15 «Дохід» [3]	Дохід, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена
	Зменшення активів, або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що вони можуть бути достовірно оцінені
М(С)БО 1 «Подання фінансової Звітності» [4]	Доходи – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб’єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників
	Витрати - це зменшення активів, або збільшення зобов’язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його розподілу), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені
Податковий кодекс України [5]	Доходи – це загальна сума платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формі як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за її межами
	Витрати – це сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов’язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу

Порівнюючи положення Податкового кодексу та МСБО, можна відзначити, що їхні визначення мають значний ступінь схожості. Така відповідність свідчить про інтеграцію українського законодавства до міжнародної практики. Стандартизація термінології забезпечує формування єдиної мови фінансової звітності, що, у свою чергу, сприяє прозорості облікових процедур, полегшує порівняння показників між різними країнами та підвищує довіру до фінансової інформації на глобальному рівні.

Як раніше зазначалося, законодавчі документи не надають прямого визначення фінансового результату. Тому далі увагу буде зосереджено на наукових підходах, у межах яких це поняття висвітлюється різнобічно, а його зміст значною мірою визначається підходом окремих авторів. Нижче наведено узагальнений аналіз наукових підходів до визначення сутності фінансового результату, побудований на порівнянні позицій окремих авторів.

Одним із прихильників класичного бухгалтерського підходу є Бутинець Ф.Ф., який під фінансовим результатом розуміє прибуток або збиток підприємства, що визначається через співвідношення доходів і витрат і відображається у звітності [7]. Його трактування є простим, конкретним і ґрунтується виключно на обліковій інформації. На противагу цьому, Вороніна О.О. пропонує більш розгорнуте і комплексне бачення. На її думку, фінансовий результат є не лише підсумком діяльності, а й якісною характеристикою фінансово-господарської активності, яка узагальнює вплив зовнішнього середовища, рівень доходності та зміни у власному капіталі [8]. У порівнянні з Бутинцем Ф.Ф., її підхід значно ширший, оскільки охоплює як кількісні, так і якісні параметри.

Інший автор, Білик Т.О., трактує фінансовий результат як прибуток або збиток, що формується внаслідок зіставлення сукупних доходів і витрат [9]. Водночас він розглядає його не лише як фінансову категорію, а

як джерело фінансування діяльності підприємства та критерій його ефективності, що розширює традиційне розуміння цієї категорії. Таким чином, у порівнянні з підходом Бутинця Ф.Ф. бачення Білика Т.О. включає функціональний та стратегічний вимір.

Дещо подібний підхід спостерігається у Скасюка Р.В., який розглядає фінансовий результат як підсумкову категорію результативності, що виражається через прибутки або збитки й відображає економічні вигоди підприємства [10]. Особливістю його визначення є акцент на потенціал економічного зростання та розвиток, що вирізняє його підхід серед інших. У порівнянні з Біликом Т.О., Скасюк Р.В. більше зосереджується на перспективному значенні фінансового результату.

Натомість Ткаченко Н.М. дотримується більш лаконічного і спрощеного трактування. Він визначає фінансовий результат як різницю між доходами і витратами, не вдаючись до деталізації функціонального або стратегічного контексту[11]. Його підхід найбільш наближений до бачення Бутинця Ф.Ф., однак навіть менш деталізований, оскільки не включає елементів облікової інтерпретації.

Окрему групу становлять дослідники, які зосереджують увагу на грошовому вираженні фінансових результатів. Так, Борисов А.Б. визначає фінансовий результат як економічний підсумок діяльності підприємства, виражений у грошовій формі, незалежно від того, чи йдеться про всю організацію або лише її підрозділи [12].

Пипко В.А. розглядає фінансовий результат як економічний підсумок виробничої діяльності, який виражається у вартісній формі [13]. Він акцентує увагу на охопленні всіх напрямів діяльності підприємства, не обмежуючись окремими структурними рівнями.

Інший підхід пропонує Патарідзе-Вишинська М.В. яка вважає, що фінансовий результат – це інтегральний підсумок усієї господарської діяльності, що відображає рівень ефективності функціонування

підприємства [14]. Її трактування є більш комплексним, адже включає оціночну характеристику загальної результативності підприємства.

Таблиця 1.2

Визначення сутності поняття фінансовий результат за авторами

Автор	Визначення економічної категорії
Бутинець Ф. Ф. [7]	Фінансовий результат – прибуток або збиток організації (співвідношення доходів та витрат підприємства, що відображають у звіті)
Вороніна О. О. [8]	Фінансовий результат як якісна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, яка в цілому характеризує результат економічних відносин підприємства та зокрема відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність чинників зовнішнього середовища (з погляду структури та обсягів витрат) і кількісно узагальнюється у вигляді прибутків (збитків), зміни власного капіталу, його окремих складових частин
Білик Т. О. [9]	Фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки її ефективності
Скасюк Р. В. [10]	Фінансовий результат – підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод отриманих (витрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства
Ткаченко Н.М. [11]	Фінансові результати утворюються з доходів діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
Борисов А.Б. [12]	Фінансовий результат – це економічний підсумок діяльності підприємства, виражений у грошовій формі, незалежно від того, чи йдеться про всю організацію або лише її підрозділи
Пипко В. А. [13]	Фінансовий результат – економічний підсумок виробничої діяльності суб'єктів господарювання, що виражається у вартісній (грошовій формі) і є фінансовими результатами зроби так само як це було зроблено до номатино-правових документів
Патарідзе-Вишинська М.В. [14]	Фінансовий результат узагальнює усі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання
Загородній А.Г. та Вознюк Г.Л. [15]	Фінансовий результат – це різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час (приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді)

Загородній А.Г. і Вознюк Г.Л. визначають фінансовий результат як різницю між доходами і витратами за певний період, що відображає приріст або зменшення вартості власного капіталу [15]. Їхнє розуміння поєднує класичний обліковий підхід із фінансово-аналітичним,

зосередженим на зміні капіталу, що наближує трактування до стратегічного аналізу. Визначення сутності поняття фінансовий результат за авторами табл.1.2.

Отже, узагальнення наукових підходів до визначення фінансового результату свідчить про наявність широкого спектра його інтерпретацій у сучасній економічній літературі, що пояснюється багатогранністю цієї категорії та її важливістю для обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством. Більшість учених погоджуються, що фінансовий результат є ключовим інтегральним показником, який характеризує загальну ефективність діяльності підприємства в певному періоді. У базових положеннях бухгалтерського обліку наголошується, що фінансовий результат формується як різниця між доходами та витратами підприємства, причому така різниця може бути позитивною (прибуток) або від'ємною (збиток), що має суттєві наслідки для фінансової звітності, податкових зобов'язань, інвестиційної привабливості та подальшої стратегії розвитку суб'єкта господарювання.

Науковці підкреслюють, що, попри зовнішню простоту розрахунку, фінансовий результат має багатокомпонентну природу. Так, за підходами Вороніної О.О., Скасюка Р.В. та інших дослідників, він не обмежується арифметичною різницею між доходами і витратами, а виступає якісним показником, що відображає ефективність управління, здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища, генерувати додану вартість та підтримувати фінансову стійкість. З точки зору управлінського обліку, фінансовий результат є основою для прийняття управлінських рішень щодо планування прибутку, контролю витрат, оцінки ефективності використання ресурсів і визначення доцільності інвестицій.

З огляду на аналіз наукових джерел, доцільно запропонувати авторське бачення сутності фінансового результату. Отже, фінансовий результат підприємства – це узагальнений економічний показник, який

формується як різниця між доходами та витратами за звітний період, характеризує здатність суб'єкта господарювання ефективно використовувати наявні ресурси, генерувати прибуток, зберігати фінансову стабільність та забезпечувати економічне зростання. Він інтегрує у собі як облікову, так і аналітичну складову, що робить його фундаментальним для формування управлінських рішень, оцінки інвестиційної привабливості та забезпечення податкової дисципліни.

Фінансовий результат є ключовим індикатором економічної стійкості підприємства. Позитивне його значення забезпечує формування внутрішніх резервів, виконання зобов'язань, реалізацію інвестиційних проєктів і зростання капіталізації бізнесу. Натомість від'ємний результат свідчить про фінансові ризики та потребу в оптимізації витрат, перегляді бізнес-моделі й посиленні контролю. Таким чином, фінансовий результат виступає критерієм антикризового реагування та основою стратегічного планування.

Він також має важливе значення у взаємодії з зовнішніми стейкхолдерами – інвесторами, банками, контрагентами й державними органами. Позитивна динаміка цього показника підвищує довіру до підприємства, зміцнює його репутацію та сприяє залученню фінансування.

Отже, фінансовий результат – це багатофункціональна економічна категорія, що виконує облікову, аналітичну, управлінську, податкову та інформаційну функції. Його правильне формування, відображення у звітності та глибокий аналіз є необхідними умовами стабільного розвитку підприємства й визначення стратегічних орієнтирів у динамічному ринковому середовищі.

1.2. Класифікація фінансових результатів і показників ділової активності для аналізу ефективності бізнесу

У сучасних умовах динамічних економічних змін, глобалізації та

оновлення фінансово-облікових стандартів зростає потреба у систематизації знань щодо класифікації фінансових результатів і специфіки їх формування. Це зумовлено як потребами внутрішнього управління, так і вимогами прозорості та достовірності фінансової інформації для інвесторів, кредиторів і державних органів.

З розвитком фінансових інструментів, міжнародною уніфікацією облікових правил і впровадженням принципів сталого розвитку посилюється увага не лише до кількісної, а й до якісної оцінки фінансових результатів. Міжнародні стандарти фінансової звітності передбачають деталізацію елементів звіту про фінансові результати, що дозволяє формувати повнішу картину фінансового стану підприємства.

Окрім традиційного поділу за джерелами доходів чи видами діяльності, дедалі більшого значення набувають нефінансові чинники – соціальні, екологічні та управлінські, які впливають на кінцевий результат і зміцнюють довіру стейкхолдерів. Тому класифікація фінансових результатів розглядається не лише в межах бухгалтерського обліку, а як складова стратегічного управління.

Згідно з базовим підходом, визначеним П(С)БО 1, фінансові результати поділяють за видами діяльності: операційну, інвестиційну та фінансову.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей) [16].

Фінансова діяльність – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу всього власного та позикового капіталів підприємства.

За періодом формування фінансові результати поділяють на минулі, звітні та майбутні. Минулі відображають підсумки попередніх періодів,

звітні – результати поточного, а майбутні – прогностичні показники, сформовані на основі планів і ринкових тенденцій.

Класифікація за відповідністю очікуванням охоплює плановий, недоотриманий і надлишковий фінансові результати. Плановий відповідає цілям бізнес-плану, недоотриманий свідчить про відхилення від запланованих прибутків, а надлишковий – про перевищення очікувань, що зазвичай зумовлене ефективним управлінням або сприятливою ринковою ситуацією.

За джерелами доходу фінансові результати поділяють на сформовані за рахунок цільових, нейтральних і додаткових доходів. Цільові доходи мають конкретне призначення й визнаються після виконання встановлених умов, що забезпечує прозорість фінансової звітності.

За змістом виокремлюють економічний, бухгалтерський і податковий фінансові результати. Економічний підхід ґрунтується на різниці між доходами та витратами, бухгалтерський – на принципах облікової політики, а податковий – на визначенні бази оподаткування та взаємодії з контролюючими органами.

За джерелами формування прибутку розрізняють прибуток від реалізації продукції, доходи від володіння активами (дивіденди, роялті, відсотки) та результати, зумовлені зміною ринкових цін. Кожен із цих видів відображає особливості бізнес-моделі підприємства та його участь у різних ринкових сегментах.

Класифікація за способом використання фінансового результату виділяє позитивний, негативний та нульовий результат. Позитивне сальдо доходів і витрат свідчить про ефективну діяльність і створює умови для розвитку, негативне – вказує на ризики та потребу коригування управлінських рішень, а нульовий результат відображає баланс доходів і витрат, що може свідчити про стабільність або низьку рентабельність.

За характером використання прибутку розрізняють розподілений та

нерозподілений фінансовий результат. Розподілений прибуток вже використано, наприклад, на дивіденди або соціальні проекти, а нерозподілений залишається у розпорядженні підприємства для фінансування майбутніх потреб, резервів чи капіталовкладень.

Узагальнена класифікація фінансових результатів за різними ознаками в табл. 1.3

Таблиці 1.3

Класифікація фінансових результатів за різними ознаками

Класифікаційні ознаки	Фінансовий результат
За значенням підсумкового результату господарювання	Фінансовий результат – прибуток Фінансовий результат – збиток
За видом діяльності	Фінансовий результат від операційної діяльності Фінансовий результат від фінансової діяльності Фінансовий результат від інвестиційної діяльності
За джерелом формування	Фінансовий результат від реалізації товарів Фінансовий результат від необоротних активів Фінансовий результат від зміни ціни
За періодом формування	Фінансовий результат минулого року Фінансовий результат звітного року Фінансовий результат майбутнього року
За процесом формування фінансового результату	Валовий прибуток Прибуток до оподаткування Чистий прибуток
Залежно від формування та розподілу	Валовий Від операційної діяльності Від діяльності до оподаткування Від діяльності після оподаткування Чистий
За змістом	Економічний Бухгалтерський Податковий
За способом використання	Позитивний фінансовий результат Збиток в діяльності підприємства Нульовий фінансовий результат
За характером використання	Розподілений прибуток Нерозподілений прибуток
За методикою розрахунку	Валовий прибуток (збиток) Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Маржинальний прибуток Загальний оподатковуваний дохід Сукупний дохід

Отже, розуміння класифікації фінансових результатів і механізмів їх формування має практичне значення: сприяє ефективному управлінню

фінансами, підвищує прозорість звітності та забезпечує адаптацію підприємства до сучасного економічного середовища.

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються економічною нестабільністю, високою конкуренцією та швидкими змінами зовнішнього середовища, підприємства прагнуть постійно підвищувати ефективність своєї діяльності, що водночас зміцнює національну економіку. Для прийняття обґрунтованих управлінських рішень суб'єкти господарювання мають раціонально використовувати ресурси, забезпечуючи максимальну економічну віддачу.

Ключове значення у цьому контексті має поняття ділова активність, яке відображає здатність підприємства ефективно функціонувати, досягати стратегічних цілей та забезпечувати стабільний розвиток. Воно виникло як логічний етап еволюції економічної науки, демонструючи необхідність порівняння витрат ресурсів із результатами в умовах обмеженої ресурсної бази та динамічного ринкового середовища.

Сутність ділової активності трансформувалася під впливом розвитку ринкової економіки та зростання підприємницьких ризиків, що підкреслює важливість підвищення ефективності функціонування. Аналіз ділової активності вітчизняних підприємств стає особливо актуальним, оскільки достовірна оцінка цього показника визначає результативність управлінських рішень та здатність підприємства ефективно реагувати на ринкові зміни і впливати на них.

Попри активне дослідження, наукова дискусія щодо сутнісного наповнення ділової активності триває. У науковому полі виділяють кілька підходів до її трактування: соціологічний, економічний у широкому та вузькому сенсах, а також фінансовий аспект.

Згідно із соціологічним підходом, ділова активність трактується як сукупність дій, які сприяють економічному зростанню підприємства шляхом узгодженого розвитку його складових у взаємодії з зовнішнім

середовищем. З погляду фінансових аналітиків, категорія ділової активності пов'язується з ефективністю управління діяльністю підприємства як на мікро-, так і на макрорівнях. Так, Анісімова О.М. визначає ділову активність як явище, що охоплює найважливіші сфери життєдіяльності підприємства – виробництво, фінанси, маркетинг, та дозволяє оцінити внутрішню та зовнішню ефективність [17], у той час як Беляєвський І.К. розглядає ділову активність як ринкове явище, що характеризується кількістю і обсягом угод, їх динамікою, станом і наповненістю портфеля замовлень [18]. Кірейцев Г.Г. додає економічний аспект, визначаючи ділову активність як процес вибору оптимального співвідношення між наборами ресурсів та обсягами виробництва і різноманітних продуктів за допомогою цих ресурсів [19]. Ці визначення підкреслюють різні грані явища: Анісімова фокусується на внутрішньому та зовнішньому ефекті, Беляєвський І.К. – на ринковій активності, а Кірейцев Г.Г. – на оптимальному використанні ресурсів.

Коваленко Л.О. і Ремньова Л.М. розглядають ділову активність як комплексну характеристику, що відображає місце підприємства на ринку, репутацію, інноваційно-інвестиційну діяльність та конкурентоспроможність [20]. Ткачук Г.Ю. наголошує на внутрішній динаміці, визначаючи ділову активність як економічну категорію, що проявляється через зміну інтенсивності діяльності у часі [21], а Хелферт Е. акцентує управлінський аспект, розглядаючи ділову активність як ефективність використання менеджерами активів, довірених власниками [22]. Ці підходи поєднують комплексний аналіз діяльності, часову динаміку та управлінську ефективність.

Цал-Цалко Ю.С. формує ділову активність через внутрішню та зовнішню ефективність: внутрішня забезпечується організацією господарської діяльності, зовнішня – оптимальним асортиментом продукції [23]. Шеремет А.Д. додає ринковий аспект, визначаючи ділову активність

як зусилля підприємства для виходу на ринки продукції, праці та капіталу, а в аналізі фінансово-господарської діяльності – як характеристику поточної виробничої і комерційної діяльності [24]. Разом вони підкреслюють здатність підприємства до адаптації та впливу на ринкове середовище.

Таблиця 1.4

Аналіз підходів до визначення поняття «ділова активність підприємства»

Автор	Сутність категорії
Анісімова О.М [17]	Ділова активність охоплює найважливіші сфери життєдіяльності підприємства, а саме виробництво,
Беляєвський І. К [18]	Ділова активність – це ринкове явище, що характеризується кількістю і обсягом угод, їх динамікою, станом і наповненістю портфеля замовлень
Кірейцев Г.Г [19]	Ділова активність – це процес вибору оптимального співвідношення між наборами економічних ресурсів та окремо між обсягами виробництва і різноманітних продуктів за допомогою цих ресурсів.
Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. [21]	Ділова активність – це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства і визначається такими критеріями, як місце підприємства на ринку, репутація, інноваційно-інвестиційна діяльність, конкурентоспроможність
Ткачук Г.Ю. [22]	Ділова активність – це економічна категорія, яка характеризує економічну діяльність підприємства з позицій внутрішніх його змін і виявляється через зміну її інтенсивності у часі
Хелферт Е. [23]	Ділова активність характеризує наскільки ефективно менеджери використовують активи, довірені їм власниками
Цал-Цалко Ю.С. [24]	Ділова активність підприємства формується за рахунок внутрішньої і зовнішньої ефективності. Внутрішня ефективність забезпечується організацією господарської діяльності
Шеремет А.Д [25]	Ділова активність означає зусилля, яких підприємство докладає для виходу на ринок продукції, праці, капіталу, а під час аналізу фінансово-господарської діяльності цей термін застосовується для характеристики поточної виробничої і комерційної дія

Аналіз ділової активності має важливе значення для управління, оскільки сприяє ухваленню стратегічних і оперативних рішень, підвищенню ринкових позицій і ефективності підприємства. Ділова активність виступає інтегрованим показником, що охоплює виробництво, фінанси та маркетинг, дозволяючи оцінити не лише фінансову результативність, а й здатність підприємства ефективно функціонувати в

конкурентному середовищі. Через відсутність єдиного визначення цієї категорії доцільним є узагальнення існуючих підходів у порівняльній таблиці, де представлені ключові визначення та акценти різних науковців.

Для забезпечення дієвості аналітичного підходу до оцінки ділової активності необхідною умовою є наявність чіткої та науково обґрунтованої класифікації її видів. На основі аналізу літературних джерел пропонується виділити десять класифікаційних ознак, за якими визначаються види ділової активності (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Класифікація ділової активності

Класифікаційна ознака	Види ділової активності
За масштабом охоплення	У країні; У регіоні; У галузі; На підприємстві.
За змістом оцінюваних об'єктів	Фінансова; Операційна; Інвестиційна; Інноваційна; Ринкова; Організаційно-управлінська
За стадіями життєвого циклу підприємства	На етапі створення; На етапі первісного здійснення діяльності; На етапі активного зростання; На етапі «зрілості»; На етапі «старіння».
За ступенем відношення до суб'єкта господарювання	Внутрішня; Зовнішня.
За сферою діяльності	Основного виду діяльності; Інших видів діяльності.
За часовим аспектом	Ретроспективна; Поточна; Прогнозна.
За горизонтами планування	Реальна; Потенційна.
За ступенем реальності	Реальна; Потенційна.
За спрямованістю	Інтегральна; Локальна.
За рівнем активності	Достатній; Задовільний; Незадовільний.

У загальному підсумку, ділова активність є результатом взаємодії комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників, які формують бізнес-середовище підприємства, визначаючи його ринкові позиції, фінансову стійкість і загальний економічний потенціал. Вона також є показником прозорості діяльності, ефективного менеджменту та дотримання регуляторних норм.

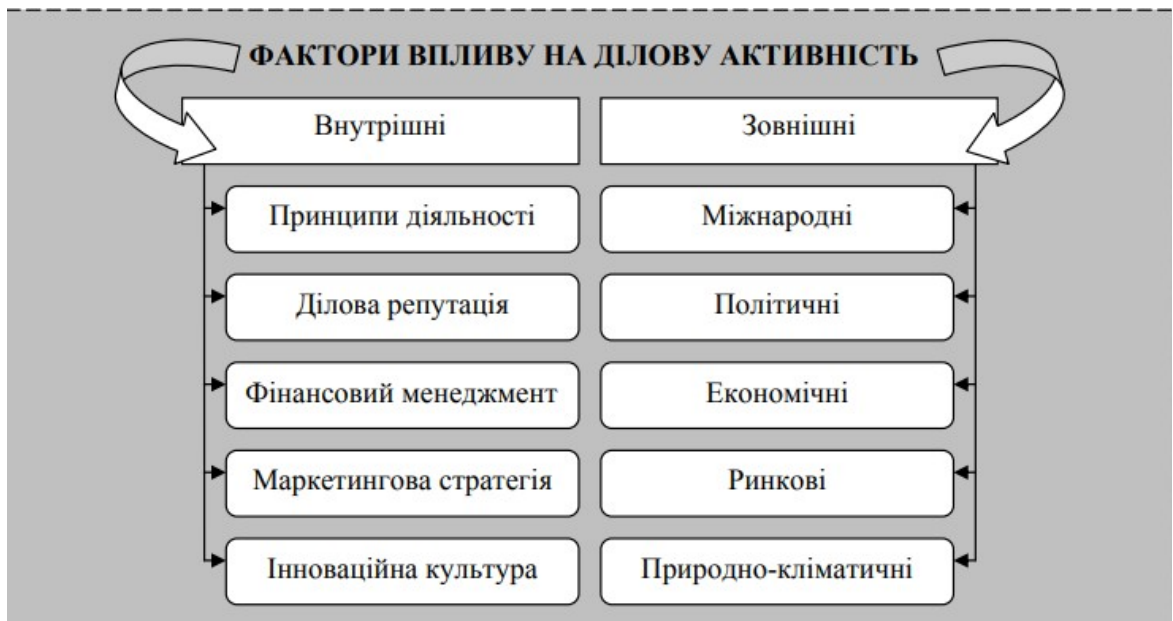

Рис. 1.1. Фактори впливу на ділову активність

У сучасній практиці прийнято розрізняти внутрішню та зовнішню ділову активність. Перша характеризується зростанням економічного потенціалу підприємства, ефективністю використання його ресурсів, тоді як друга – здатністю підприємства адаптуватися до умов зовнішнього середовища, розширювати ринки збуту, залучати інвестиції та будувати партнерські зв'язки.

Оцінка внутрішньої ділової активності здійснюється на основі кількісних та якісних показників. Кількісна оцінка передбачає аналіз абсолютних і відносних змін базових показників діяльності підприємства, оцінку ефективності використання ресурсів і капіталу. Доцільним є угруповання показників за напрямками, що дозволяє сформувати комплексне уявлення про ефективність функціонування підприємства (табл. 1.6). Інформаційне забезпечення процесу аналізу ділової активності становить систему збору, відбору та обробки необхідних даних для здійснення оцінки поточної ситуації, прийняття управлінських рішень, а також стратегічного планування. Джерела інформації умовно поділяють на зовнішні – статистичні дані, галузеві огляди, довідники, консультації тощо – та внутрішні, серед яких ключовими є дані фінансового, управлінського обліку та звітності.

Система показників кількісного виміру ділової активності

Показники динаміки кількісних змін	Показники ефективності використання ресурсів і капіталу
1. Обсяг реалізації продукції. 2. Обсяг валового доходу. 3. Обсяг чистого прибутку. 4. Вартість основних засобів. 5. Обсяг виробничих запасів. 6. Кількість працюючих. 7. Приріст валюти балансу. 8. Приріст власного капіталу. 9. Обсяг реальних інвестицій.	1. Рентабельність вкладеного капіталу. 2. Рентабельність виробничого капіталу. 3. Рентабельність продукції. 4. Продуктивність праці працівників. 5. Середня заробітна плата працівників. 6. Матеріаломісткість продукції. 7. Віддача основних засобів. 8. Граничний рівень витрат. 9. Рентабельність реальних інвестицій.

Отже, ділова активність підприємства є ключовим інтегральним показником, що характеризує ефективність його функціонування в умовах ринкової економіки. Вона відображає здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища, раціонально використовувати наявні ресурси, досягати стратегічних цілей і формувати конкурентні переваги. Успішне управління діловою активністю сприяє забезпеченню стабільного розвитку, зростанню економічного потенціалу та підвищенню рентабельності діяльності.

Комплексна оцінка ділової активності потребує системного підходу, який включає як кількісні, так і якісні показники, класифікацію її видів за різними ознаками, а також урахування внутрішніх і зовнішніх факторів впливу. Надійне інформаційне забезпечення аналізу, що ґрунтується на достовірних зовнішніх та внутрішніх джерелах, є важливою умовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на зміцнення позицій підприємства на ринку та підвищення його конкурентоспроможності.

1.3. Методика обліку фінансових результатів на підприємстві та їх особливості

На сьогодні у практиці бухгалтерського обліку сформувалися два

базові підходи до оцінювання фінансового результату суб'єкта господарювання, які, попри універсальну концепцію, мають національні варіації.

1. Підхід співставлення витрат і доходів (так званий метод «витрати – результат») ґрунтується на принципах відповідності та нарахування, і передбачає визначення прибутку або збитку як різниці між доходами і витратами за певний обліковий період.

2. Підхід зміни чистого капіталу (відомий також як метод аналізу змін у власному капіталі) полягає у визначенні приросту або зменшення капіталу підприємства за звітний період шляхом зіставлення значень капіталу на початок і кінець цього періоду. Якщо капітал зріс – підприємство отримало прибуток, якщо зменшився – зазнало збитків.

Аналізуючи сучасну систему бухгалтерського обліку фінансових результатів, помітним стає існування багатьох суперечливих питань, зокрема таких, що стосуються невідповідностей між характеристиками господарської діяльності, класифікацією доходів і витрат, та механізмом формування кінцевого фінансового результату. Це засвідчує існування проблем з уніфікацією підходів до групування субрахунків та видів операцій, що забезпечують відображення доходів, витрат і фінансових підсумків.

Ефективна організація бухгалтерського обліку на підприємстві, включаючи облік фінансових результатів, передбачає перш за все чітке визначення облікової політики, яка виступає основою для досягнення належної якості фінансового обліку.

У сучасних умовах облікова політика трансформувалася у дієвий управлінський інструмент, на підставі якого реалізуються функції фінансового й податкового планування. Завдяки цьому з'являється можливість оптимізувати податкове навантаження, підвищити адаптивність до змін середовища, покращити якість управлінських рішень.

Враховуючи специфіку господарської діяльності підприємства, формування облікової політики має на меті реалізацію таких ключових завдань:

- покращення загального фінансового стану та забезпечення стабільного функціонування;
- оптимізація витрат, пов'язаних з обігом ресурсів;
- підвищення прибутковості та ефективності використання майнових і фінансових ресурсів;
- мотивація персоналу через підвищення добробуту працівників і соціального забезпечення колективу.

Досягнення зазначених цілей можливе лише за умов зваженого вибору оптимальних варіантів ведення обліку, що має базуватися на науково обґрунтованому підході до розроблення облікової політики.

У зв'язку з неврегульованістю багатьох аспектів практичного застосування політики обліку фінансових результатів, пропонується структурувати її шляхом виділення методичної та технічної складових у відповідному внутрішньому наказі підприємства. Такий поділ сприятиме своєчасному і достовірному формуванню звітних даних про фінансовий результат (рис. 1.2).

Методичний блок облікової політики передбачає обрання з-поміж варіантів, передбачених національними стандартами бухгалтерського обліку, тих методів і способів, які найкраще відповідають потребам підприємства щодо облікового відображення господарських операцій.

З огляду на те, що фінансові результати є підсумком діяльності суб'єкта, які формуються під впливом всіх аспектів його функціонування, обґрунтовано поділити методичну частину на дві категорії:

- компоненти облікової політики, що безпосередньо впливають на обрахунок фінансових результатів;
- елементи, які впливають на обсяг доходів і витрат, що в

подальшому формують ці результати.

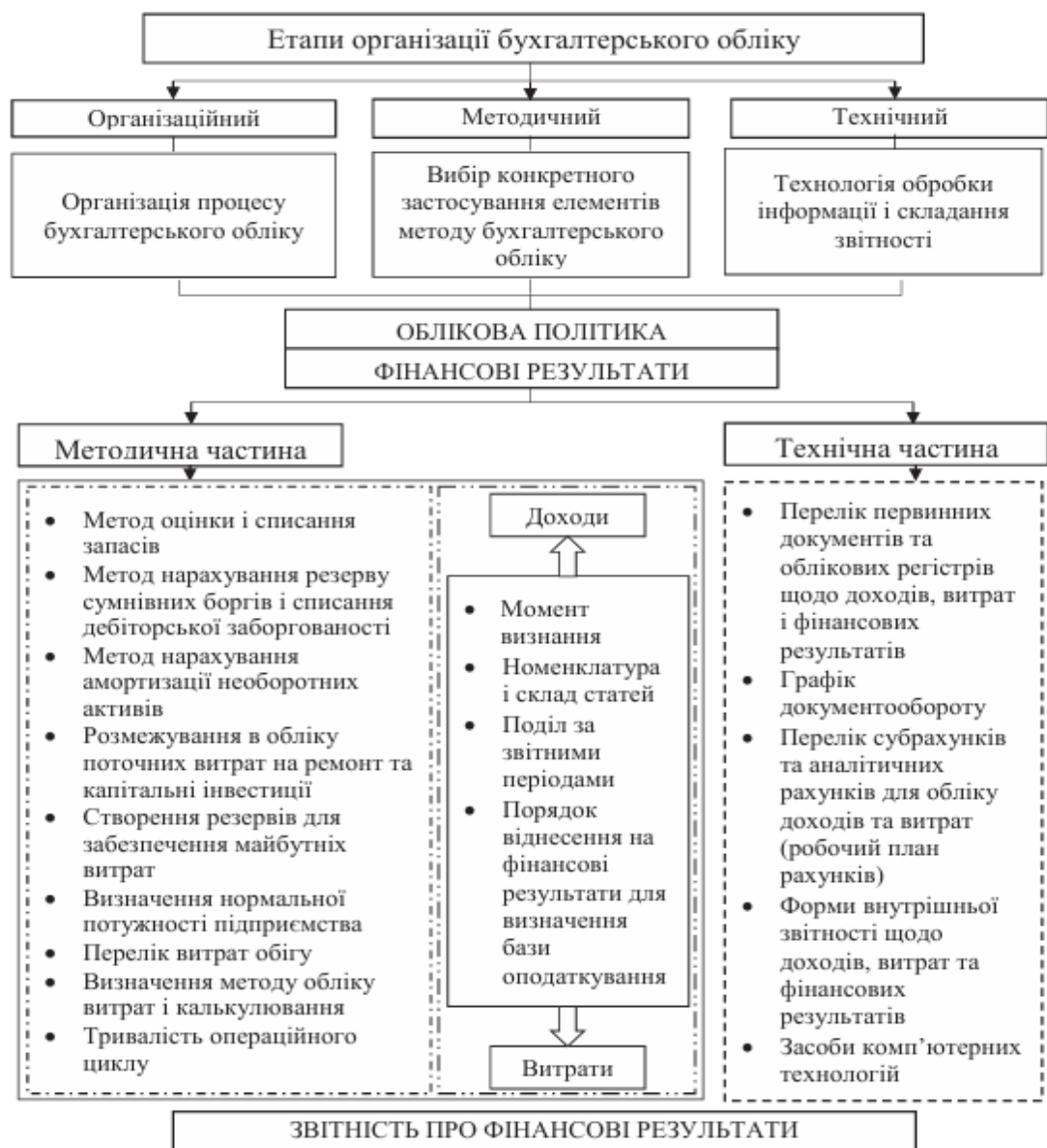

Рис. 1.2. Основні складники організації бухгалтерського обліку фінансових результатів

Основними чинниками, що впливають на фінансовий результат підприємства, є момент визнання доходів і витрат, склад та зміст їх статей, методи розподілу у часі та порядок врахування при визначенні податкової бази. Окрім прямих факторів, на фінансові результати опосередковано впливають елементи облікової політики: способи оцінки й списання запасів, формування резервів під сумнівні борги, метод амортизації, розмежування поточних витрат і капітальних вкладень, принципи

калькулювання собівартості, ціноутворення та тривалість операційного циклу.

Таким чином, облікова політика дозволяє не лише об'єктивно визначити доходи, витрати та фінансові результати, а й оптимізувати податкову базу в межах законодавства.

Фінансова звітність є завершальним етапом узагальнення облікових даних, що відображають господарську діяльність підприємства. Завдяки науково обґрунтованим бухгалтерським процедурам формується достовірна інформація про ресурси, їх використання та джерела. Звітність забезпечує користувачів аналітичними даними для оцінки фінансової стійкості, ефективності управління, ліквідності й платоспроможності підприємства.

Фінансові показники відображають результати діяльності у виробничій, збутовій, інвестиційній і фінансовій сферах, слугують основою для стабільного розвитку, внутрішнього інвестування та розширеного відтворення, сприяючи самофінансуванню підприємства.

Одним із важливих етапів підготовки фінансової звітності є опрацювання облікових даних, що передбачає перевірку їх достовірності, внесення коригувань і усунення помилок. У цьому процесі інформацію узагальнюють у зведених документах, які слугують основою для формування звітних показників.

Особлива увага приділяється правильній класифікації та оцінці активів і зобов'язань, оскільки саме від них залежить точність фінансової інформації. Це включає перевірку дебіторської та кредиторської заборгованості, інвентаризацію запасів, аналіз правильності нарахування амортизації.

Важливим аспектом є детальний аналіз усіх фінансово-господарських операцій за звітний період шляхом зіставлення облікових записів із первинними документами, виявлення і виправлення неточностей

та узгодження внутрішніх даних із зовнішніми джерелами. Значну роль у забезпеченні достовірності, повноти та обґрунтованості інформації відіграє система внутрішнього контролю, яка є базою для формування якісної фінансової звітності.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідальність за організацію та проведення завершальних облікових процедур, що передують складанню фінансової звітності, несе головний бухгалтер підприємства, установи або організації. Обсяг таких робіт варіюється залежно від типу звітності: найбільш комплексний обсяг характерний для підготовки річної звітності (див. рис. 1.4).

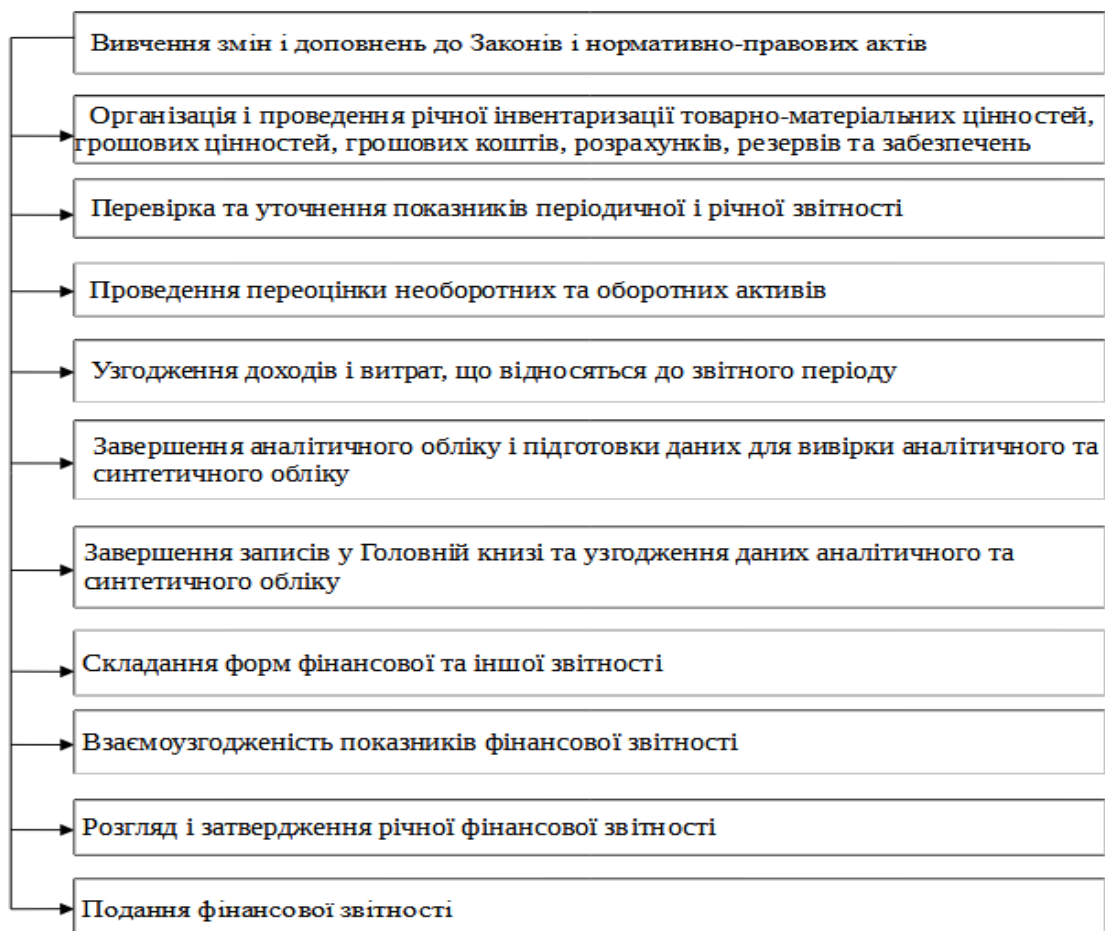

Рис. 1.3. Етапи підготовки облікових даних для складання і подання фінансової звітності

Під час заповнення Звіту про фінансові результати слід визнавати, а

також відображати доходи, витрати, прибутки і збитки відповідно до норм, визначених Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО) або міжнародними стандартами фінансової звітності (МСБО/МСФЗ), що застосовуються на підприємствах, і у відповідності до чинних нормативно-правових актів Мінфіну України.

Формування фінансових результатів у Звіті про фінансові результати починається із визначення загального доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Далі зазначається собівартість реалізованої продукції, яка охоплює виробничі витрати, балансову вартість цінних паперів для торговельних підприємств та відрахування, пов'язані з діяльністю лотерейних операторів. Різниця між чистим доходом від реалізації та собівартістю утворює валовий прибуток (збиток).

На наступному етапі визначається фінансовий результат від основної (операційної) діяльності, до якого враховуються інші операційні доходи, адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Інші операційні доходи включають надходження, не пов'язані безпосередньо з основною діяльністю: доходи від валютних операцій, оренди, курсових різниць, відсотків на банківських рахунках, реалізації необоротних активів чи списання безнадійної заборгованості.

Адміністративні витрати охоплюють витрати на управління, організаційне забезпечення та обслуговування підприємства, а витрати на збут – транспортні, рекламні, витрати на утримання відділів продажу та інші витрати, пов'язані з реалізацією продукції.

Інші операційні витрати включають витрати на дослідження нематеріальних активів, збитки від валютних операцій, собівартість реалізованих запасів, формування резервів під сумнівну заборгованість, втрати від курсових коливань, амортизаційні нарахування та штрафи, пов'язані з операційною діяльністю.

Далі формується фінансовий результат до оподаткування, який

складається з доходу від участі в капіталі, інших фінансових доходів, інших доходів, а також фінансових витрат, витрат від участі в капіталі й інших витрат.

Дохід від участі в капіталі – це прибуток від інвестицій у дочірні, асоційовані чи спільні підприємства. Інші фінансові доходи охоплюють дивіденди, відсотки та інші надходження від фінансових вкладень. Інші доходи включають прибутки від реалізації фінансових активів, майнових комплексів та інших операцій, не пов'язаних з основною чи фінансовою діяльністю.

Фінансові витрати включають нараховані відсотки за позиками, у тому числі ті, що відносяться до собівартості кваліфікаційних активів. Збитки від участі в капіталі відображають негативні результати інвестицій у дочірні чи асоційовані підприємства. Інші витрати охоплюють збитки від реалізації фінансових активів, курсові втрати, збитки від переоцінки необоротних активів або фінансових інвестицій, а також інші суттєві витрати, не пов'язані безпосередньо з операційною чи фінансовою діяльністю, але такі, що впливають на загальний результат.

Заключним етапом формування фінансової звітності є визначення чистого фінансового результату. Він включає дві основні статті: витрати з податку на прибуток, які відображають податкове навантаження відповідно до П(С)БО 17, та прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування, що враховує результати ліквідації чи продажу окремих підрозділів і переоцінку активів із податковим коригуванням [25].

Окрім обов'язкових статей, підприємства можуть додавати додаткові позиції відповідно до специфіки своєї діяльності. Наприклад: при визначенні валового прибутку – чисті зароблені страхові премії ; на етапі операційної діяльності – дохід (витрати) від зміни страхових резервів; при визначенні результату до оподаткування – прибуток (збиток) від впливу інфляції та дохід від благодійної допомоги.

**Порядок формування статей ф. № 2 «Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)»**

Стаття	Код	Порядок розрахунку	Джерело інформації
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	валовий прибуток (збиток) визначається як різниця між чистим доходом від реалізації і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) з урахуванням сум, наведених у додаткових статтях Звіту про фінансові результати	Дт 70 Кт 79
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		Дт 79 Кт 90
Валовий прибуток:	2090		Код 2000-2050= +
збиток	2095		Код 2000-2050= -
Порядок визначення фінансового результату від операційної діяльності			
Інші операційні доходи	2120	фінансовий результат від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, наведених у додаткових статтях Звіту про фінансові результати	Дт 71 Кт 79
Адміністративні витрати	2130		Дт 79 Кт 92
Витрати на збут	2150		Дт 79 Кт 93
Інші операційні витрати	2180		Дт 79 Кт 94
Прибуток	2190		Позитивне значення алгебраїчної суми рядків 2090 (2095), 2120, 2130, 2150, 2180 з урахуванням сум із додаткових рядків Звіту
Збиток	2195		Негативне значення алгебраїчної суми рядків 2090 (2095), 2120, 2130, 2150, 2180 з урахуванням сум із додаткових рядків Звіту
Чистий фінансовий результат			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	чистий фінансовий результат визначається як алгебраїчна сума фінансового результату до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування	ДТ 79 КТ 981
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		Аналітичні дані за рахунками № 71,74, 94. 97
прибуток	2350		Позитивне значення алгебраїчної суми рядків 2290 (2295), 2300, 2305
збиток	2355		Негативне значення алгебраїчної суми рядків 2290 (2295), 2300. 2305

Таким чином, підготовка фінансової звітності потребує не лише технічного

обліку, а й аналітичного підходу, правильного групування економічних показників і врахування галузевих особливостей. Звіт про фінансові результати – це комплексний інструмент, що вимагає глибоких знань бухгалтерської методології, чинних стандартів та вміння використовувати облікову політику для управління фінансовою ефективністю підприємства.

Другий розділ фінансової звітності – «Сукупний дохід» – є компактнішим за обсягом, проте не менш важливим за змістом. Його мета – відобразити додаткові зміни у власному капіталі підприємства, які не охоплюються показниками прибутку чи збитку. До цього розділу входять такі статті, як дооцінка (уцінка) необоротних активів, що показує зміну їх балансової вартості після переоцінки, та дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, яка відображає коливання ринкової вартості цінних паперів. Також до складу входять накопичені курсові різниці, що демонструють вплив змін валютних курсів на активи та зобов'язання, і частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств, яка відображає результати участі в їхньому капіталі. Завершує розділ стаття інших сукупних доходів, що охоплює елементи, не включені до прибутків чи збитків, але суттєво впливають на капітал підприємства. У цьому ж розділі зазначається податок на прибуток, якщо за результатами сукупного доходу виникає відповідне зобов'язання.

Складання цього розділу здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який гарантує достовірність, повноту та законність поданих даних. Дотримання положень цього стандарту забезпечує прозорість і зрозумілість фінансової інформації, можливість порівняння показників між різними підприємствами й звітними періодами, формує довіру інвесторів і кредиторів, а також сприяє проходженню аудиторських перевірок без суттєвих зауважень.

Отже, можна зробити висновок, що процес формування звіту про фінансові результати відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського

обліку передбачає дотримання чітко визначених вимог щодо методики оцінювання, класифікації і представлення фінансової інформації. Застосування уніфікованих правил дозволяє сформувати цілісну, надійну та зрозумілу для користувача картину фінансового стану підприємства, що, у свою чергу, підвищує ефективність управлінських, фінансових і інвестиційних рішень.

Крім того, варто наголосити, що у процесі складання звіту про фінансові результати слід враховувати галузеву специфіку та унікальні особливості функціонування підприємства. Це дозволяє сформувати реалістичне відображення доходів, витрат і пов'язаних із ними фінансових ризиків, а також забезпечує більш адекватну оцінку майбутньої економічної вигоди або можливих втрат.

Таким чином, фінансова звітність, зокрема її другий розділ, є не лише формальним звітом для контролюючих органів, а й стратегічним джерелом інформації, що формує основу для всебічного аналізу фінансової політики підприємства та довгострокового економічного планування.

Висновки до розділу 1

Таким чином, проведений теоретичний аналіз сутності фінансових результатів свідчить, що дана економічна категорія є однією з ключових у системі оцінки ефективності діяльності підприємства та управління його розвитком. Узагальнення положень нормативно-правових актів і наукових підходів дозволяє дійти висновку, що, незважаючи на відсутність у законодавстві прямого визначення фінансового результату, його зміст розкривається через взаємозв'язок доходів і витрат та зміни у власному капіталі підприємства. Більшість учених трактують фінансовий результат як інтегральний показник, що узагальнює економічні вигоди діяльності суб'єкта господарювання у формі прибутку або збитку, водночас

підкреслюючи його багатокомпонентну та багатофункціональну природу. Фінансовий результат не лише відображає підсумок господарської діяльності за певний період, а й виступає важливим інструментом управління, стратегічного планування, оцінки фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємства. Отже, коректне формування, об'єктивне відображення у фінансовій звітності та ґрунтовний аналіз фінансових результатів є необхідною передумовою забезпечення стабільного розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Проведений аналіз класифікації фінансових результатів і показників ділової активності підтверджує, що їх систематизація є важливою передумовою комплексної оцінки ефективності бізнесу. Різноманітність класифікаційних ознак фінансових результатів дозволяє всебічно охарактеризувати наслідки діяльності підприємства, підвищити аналітичну цінність фінансової звітності та обґрунтованість управлінських рішень. Водночас ділова активність виступає інтегральним показником, що відображає рівень використання ресурсів, управлінську ефективність і здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Узагальнення наукових підходів і класифікація ділової активності формують методичну основу для її аналізу та забезпечують цілісне уявлення про ефективність функціонування підприємства й визначення стратегічних орієнтирів його розвитку.

методика обліку фінансових результатів на підприємстві ґрунтується на поєднанні підходів співставлення доходів і витрат та аналізу змін власного капіталу, що забезпечує об'єктивне визначення прибутку або збитку. Ключову роль у формуванні достовірних фінансових результатів відіграє облікова політика, яка виступає не лише інструментом регламентації облікових процедур, а й важливим елементом фінансового та податкового управління. Правильний вибір методичних і технічних

складників облікової політики дозволяє впливати на обсяг доходів і витрат, оптимізувати податкову базу та підвищити якість управлінських рішень. Формування Звіту про фінансові результати відповідно до вимог П(С)БО забезпечує системне узагальнення інформації про результати діяльності підприємства та створює надійну інформаційну основу для оцінки ефективності, фінансової стійкості й стратегічного розвитку з урахуванням галузевої специфіки.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТДВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

2.1. Особливості організації обліку фінансових результатів на підприємстві будівельних матеріалів

В умовах ринку функціонування компанії одним із ключових критеріїв, що демонструє результативність економічної активності організації, виступає фінансовий підсумок – прибутковість або збитковість. Цей показник тісно пов'язаний із надходженнями та витратами за визначений проміжок часу, які є основою звітності про прибутки та збитки.

Фінансовий підсумок характеризує не лише теперішній стан фірми, а й її можливості для подальшого зростання. Саме тому головним індикатором продуктивності компанії вважається прибуток. Наявність позитивного результату демонструє здатність підприємства раціонально генерувати дохід, ефективно розпоряджатися ресурсами і вкладати кошти в розширення діяльності. У протилежному випадку – при фіксації збитку – можна говорити про управлінські труднощі, марнотратне використання активів або низький рівень конкурентної стійкості. З огляду на це, для впевненого функціонування та поступального розвитку необхідно постійно здійснювати аналіз фінансової політики підприємства і прагнути її вдосконалення, що сприятиме його успіху та збереженню позицій на ринку.

Дослідження особливості організації обліку фінансових результатів на підприємстві будівельних матеріалів проведено на прикладі фінансово-господарської діяльності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», де є всі можливості висвітлення об'єкта дослідження та надання пропозицій щодо їх вдосконалення.

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» є товариством з додатковою відповідальністю, що означає: учасники цього підприємства, на відміну від ТОВ, можуть нести додаткову відповідальність за зобов'язаннями товариства в обсягах, передбачених його статутом, понад розмір їх внесків

до статутного капіталу.

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» спеціалізується на виробництві будівельних виробів із залізобетону. Основний вид діяльності підприємства визначено КВЕД 23.61 – «Виробництво бетонних виробів для будівництва». Додатковими напрямками діяльності є:

23.62 – «Виробництво гіпсових виробів для будівництва»;

41.20 – «Будівництво житлових та нежитлових будівель»;

43.99 – «Інші спеціалізовані будівельні роботи» та інші.

Підприємство виготовляє широкий асортимент продукції, зокрема: залізобетонні плити перекриття, фундаментні блоки, перемички, опорні елементи, сходові марші, блоки стін, інженерні конструкції тощо. Виробництво здійснюється із застосуванням сучасних технологій, у тому числі фінських, що забезпечує високу якість готової продукції.

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» використовує загальну систему оподаткування. Ця система передбачає сплату податків і зборів згідно з нормами Податкового кодексу України. Застосування загальної системи забезпечує прозорість фінансових розрахунків, обґрунтованість обліку та дозволяє підприємству впевнено функціонувати в умовах сучасного ринку будівельних матеріалів.

Для здійснення обліку фінансових процесів і моніторингу за економічною діяльністю компанії впроваджена автоматизована система обліку. Це дає змогу гарантувати точність, достовірність фінансових даних і швидкий доступ до них для прийняття оперативних управлінських рішень.

З метою автоматизації облікових процесів та управління фінансами підприємство використовує програмний продукт «BAS», а для обміну електронною звітністю та документами – програму «М.Е.Дос». Обидві програми забезпечують результативну діяльність бухгалтерської служби, правильність фінансових розрахунків і відповідність вимогам вітчизняного

законодавства.

Формування системи бухгалтерського обліку на підприємстві – це сукупність заходів керівництва щодо створення, адаптації та нагляду за функціонуванням облікової структури для надання достовірної інформації як внутрішнім, так і зовнішнім користувачам [26].

Ключовим завданням організації обліку витрат і доходів є правильне формування і точне визначення показників, пов'язаних із прибутковістю, витратами та кінцевим фінансовим результатом, класифікація цих елементів за встановленими категоріями, своєчасне відображення в регістрах обліку, передача точної й вичерпної інформації щодо фінансового становища, розподілу прибутку чи покриття збитків для всіх зацікавлених користувачів. Достовірність визначення фінансового підсумку базується на принципах та правилах ведення обліку, які обов'язкові до виконання згідно з чинними нормативними актами.

У межах загальної системи бухгалтерії для приватних підприємств особливу складність становить процес ведення обліку доходів та витрат. Це, до речі, і є причиною альтернативного визначення системи – облік реалізації фінансової стратегії. Тому процес побудови ефективного обліку в цих напрямках потребує ретельного аналізу та доопрацювання.

Пріоритетні завдання щодо організації обліку доходів, витрат та фінансових результатів на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»:

- забезпечення точного планування доходів та витрат, з урахуванням сезонності виробництва, обсягів реалізації залізобетонних виробів, витрат на сировину, енергоносії та логістику.

- розробка ефективного механізму оперативного обліку операцій, пов'язаних з виготовленням, зберіганням і відвантаженням продукції, що дозволяє своєчасно та коректно фіксувати фінансові результати.

- розмежування витрат і доходів за видами діяльності (основна, допоміжна, інша), виробничими підрозділами та номенклатурою продукції,

що дозволяє формувати обґрунтовані управлінські рішення.

- коректне оформлення первинної документації (накладні, акти, рахунки, калькуляції собівартості тощо) та своєчасне відображення операцій у бухгалтерських регістрах згідно з вимогами законодавства.

- забезпечення безперервного інформаційного обміну між бухгалтерською службою, відділом збуту, виробництвом і керівництвом підприємства з метою контролю витрат і підвищення рентабельності діяльності.

- формування повної, достовірної і своєчасної фінансової інформації щодо доходів, витрат, обсягів незавершеного виробництва, фінансового результату, стану дебіторської та кредиторської заборгованості, що є основою для прийняття стратегічних управлінських рішень.

- організація обліку використання чистого прибутку або покриття збитків у відповідності до затвердженої політики підприємства щодо розподілу фінансових результатів та інвестування у виробничі потужності.

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» функціонує в рамках вертикально інтегрованої структури бухгалтерської служби, очолюваної головним бухгалтером. Схематична організаційна побудова бухгалтерського відділу підприємства представлена на рисунку 2.1.

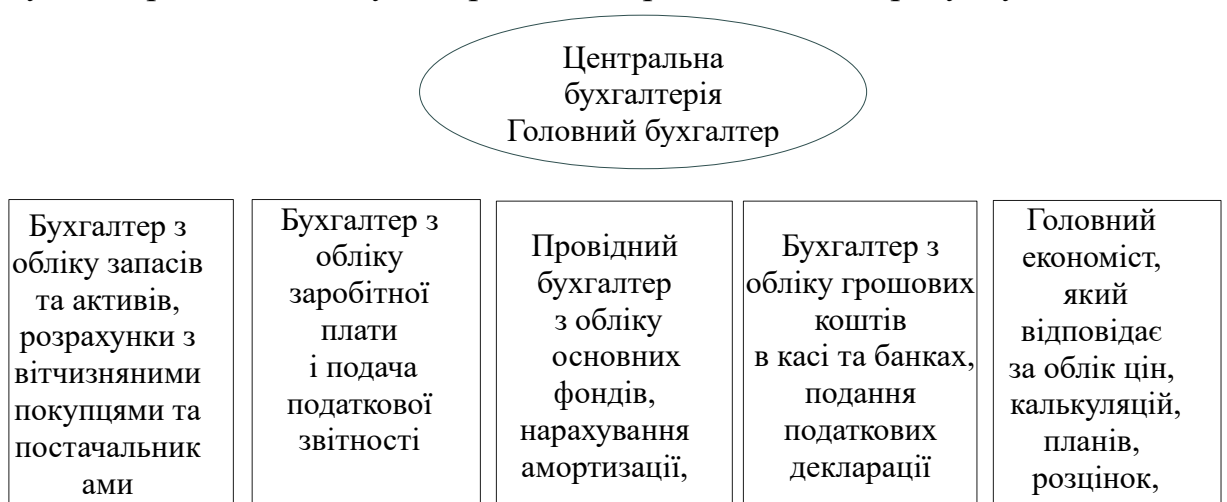

Рис. 2.1. Організація структури бухгалтерії на підприємстві

Одним із ключових внутрішніх регламентуючих документів ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», що визначає підходи до організації

бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансових результатів, є Наказ про облікову політику. Цей документ затверджується керівником товариства і містить окремий розділ, присвячений базовим принципам ведення обліку господарської діяльності, у тому числі доходів, витрат і формування фінансового результату.

Облікова політика на підприємстві формується з дотриманням положень Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО), що дозволяє забезпечити достовірність і повноту фінансової звітності.

Відповідно до чинного законодавства, ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» самостійно визначає підходи до організації свого бухгалтерського обліку: обирає форму ведення обліку, розробляє систему внутрішнього управлінського обліку, встановлює формат внутрішньої звітності та методи контролю господарських процесів. Також на рівні підприємства визначаються посадові особи, уповноважені на підпис фінансово-бухгалтерських документів, затверджуються правила документообігу, технології обробки облікової інформації, а також формується система аналітичного обліку із застосуванням відповідних рахунків і реєстрів [27].

У процесі розробки облікової політики підприємство спирається на Методичні рекомендації щодо облікової політики, затверджені Мінфіном. Зокрема, в частині обліку доходів ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» встановлює порядок оцінки ступеня виконання робіт за договорами на виготовлення та постачання залізобетонних виробів. У випадках довгострокових контрактів застосовуються методи визнання доходу за ступенем готовності або за фактом передачі продукції, що відповідає специфіці виробничої діяльності підприємства.

Стосовно витрат, що формуються в діяльності підприємства

впроваджено чітку процедуру ведення обліку та розподілу транспортно-заготівельних витрат, для чого відкрито окремий субрахунок, що дозволяє контролювати відповідні операції з урахуванням їхнього впливу на собівартість продукції. Облік організовано з використанням 9 класу рахунків згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку, що дозволяє деталізувати витрати за напрямками діяльності. Також на підприємстві визначено конкретний перелік статей, які входять до розрахунку виробничої собівартості залізобетонних виробів, та встановлено обґрунтовані бази для розподілу витрат між окремими видами продукції, підрозділами та операціями.

Щодо процесу формування та визнання фінансових результатів, у політиці підприємства передбачено механізм відображення сум дооцінки необоротних активів, які спрямовуються до нерозподіленого прибутку у відповідності до вимог П(С)БО. Також визначено порядок здійснення виплат за рахунок прибутку, включаючи розподіл на дивіденди, резерви та фінансування капітальних інвестицій.

Згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО, ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» як підприємство середнього розміру подає повний комплект фінансової звітності у складі п'яти форм, а саме:

1. Форма № 1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан);
2. Форма № 2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
3. Форма № 3 – Звіт про рух грошових коштів;
4. Форма № 4 – Звіт про власний капітал;
5. Форма № 5 – Примітки до річної фінансової звітності.

Такий підхід до ведення обліку та звітності дозволяє підприємству забезпечити прозорість фінансових показників, відповідність законодавству та ефективність управлінських рішень.

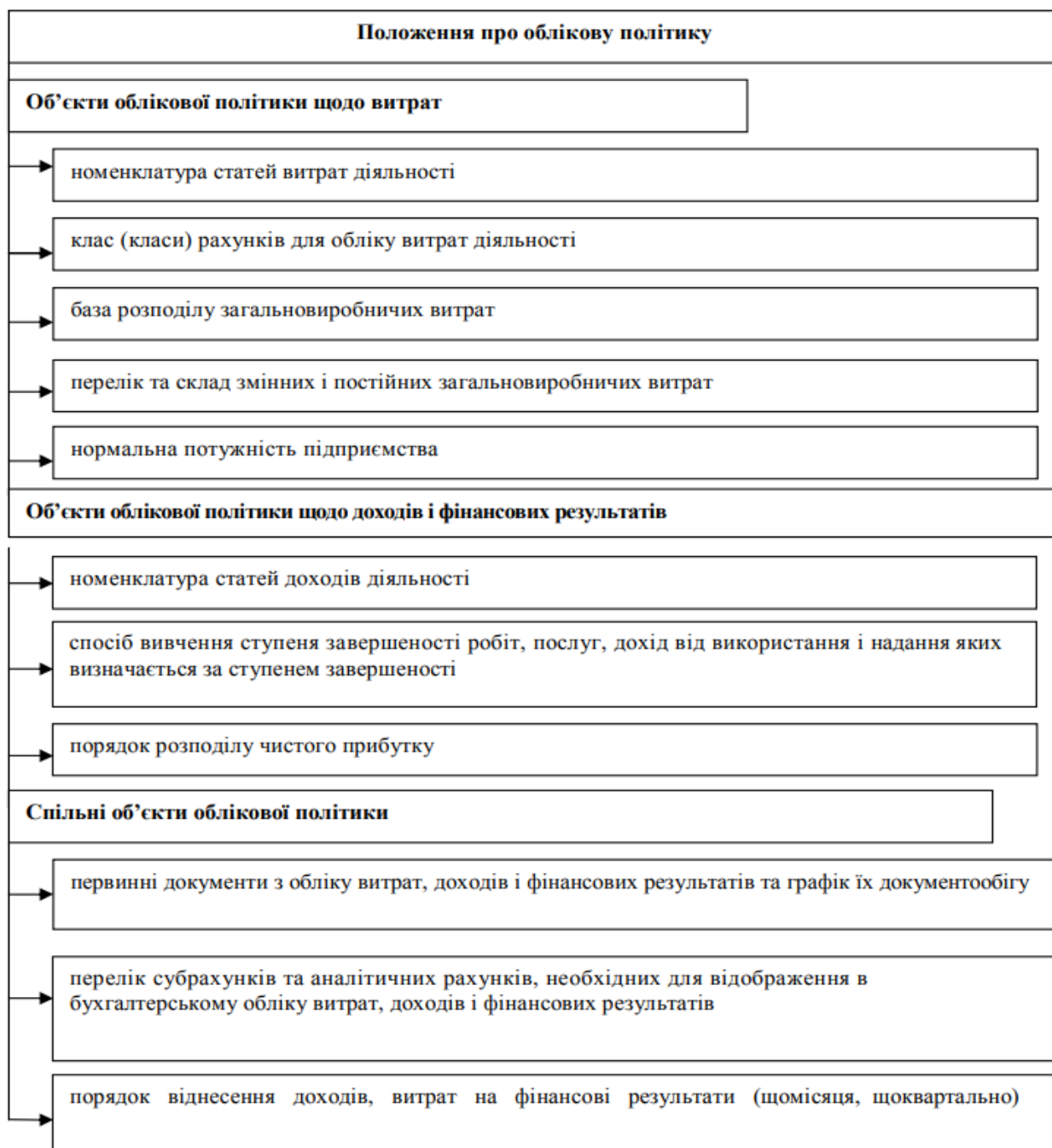

Рис. 2.2. Організаційна модель відображення в обліковій політиці витрат, доходів та фінансових результатів підприємств

Документування господарських операцій, пов'язаних із витратами, доходами та фінансовими результатами на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», має певну специфіку, оскільки для більшості з них законодавством не передбачено уніфікованих типових форм. Для обґрунтування витрат підприємство використовує первинні документи, які підтверджують фактичне здійснення господарських операцій.

Зокрема, списання матеріалів, що використовуються у виробництві залізобетонних виробів, для господарських, адміністративних та збутових потреб оформлюється накладними, актом на списання матеріалів або внутрішніми переміщеннями ТМЦ. Витрати, пов'язані з оплатою праці та нарахуванням єдиного соціального внеску, документуються через розрахунково-платіжні відомості, таблиці обліку робочого часу, а також накази про прийняття/звільнення працівників.

Вартість отриманих послуг, наприклад логістичних, ремонтних чи консультаційних, фіксується в бухгалтерському обліку на підставі договорів, акту виконаних робіт та рахунку на оплату.

Доходи підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (залізобетонних конструкцій), оформлюються через рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні (ТТН), акти здачі-приймання продукції, а також податкові накладні – у разі, якщо підприємство є платником ПДВ.

Участь у капіталі, наприклад, надходження інвестицій або внесків учасників, підтверджується бухгалтерськими довідками, виписками з банківського рахунку та установчими документами. Інші види доходів, зокрема фінансові надходження (відсотки, штрафи, компенсації), обліковуються на підставі прибуткових касових ордерів, банківських виписок, а також супровідних розрахункових документів.

Інші операційні або позареалізаційні доходи відображаються в бухгалтерії на основі актів приймання-передачі, договорів, листів-згод, та інших підтвердних документів, що засвідчують факт господарської операції.

Таким чином, документальне відображення доходів і витрат ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» у первинних облікових документах наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Документальне оформлення доходів і витрат ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

№	Стаття доходу/витрат	Первинні документи
1	Дохід від реалізації готової продукції	Прибутковий касовий ордер, виписка банку, рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна, накладна на відпуск матеріалів, розрахунок (довідка) бухгалтерії
2	Інші операційні доходи	Прибутковий касовий ордер, виписка банку, рахунок-фактура, ТТН, накладна, договір оренди, акт приймання-передачі основних засобів, інвентаризаційний опис ТМЦ, розрахунок (довідка) бухгалтерії
3	Інші доходи	Прибутковий касовий ордер, виписка банку, рахунок-фактура, ТТН, накладна, договір оренди, акт приймання-передачі ОЗ, договори та контракти з постачальниками і фінансово-кредитними установами
4	Собівартість реалізації	Акт на списання матеріалів, накладна на відпуск, наряд-акт, накладна, акт виконаних робіт, виписка банку, рахунок-фактура, ТТН, накладна-специфікація, шляховий лист, розрахунок (довідка) бухгалтерії
5	Загальновиробничі витрати	Розрахунок амортизації ОЗ загальновиробничого призначення, платіжне доручення, виписка банку, рахунок-фактура, наряд-акт, розрахунково-платіжна відомість, розрахунок (довідка) бухгалтерії
6	Адміністративні витрати	Розрахунок амортизації ОЗ адміністративного призначення, платіжне доручення, виписка банку, рахунок-фактура, ТТН, видатковий касовий ордер, наряд-акт, розрахунково-платіжна відомість, шляховий лист, розрахунок (довідка) бухгалтерії
7	Витрати на збут	Розрахунок амортизації ОЗ, призначених для збуту, платіжне доручення, виписка банку, рахунок-фактура, видатковий касовий ордер, наряд-акт, розрахунково-платіжна відомість, шляховий лист, розрахунок (довідка) бухгалтерії
8	Інші витрати операційної діяльності	Договір оренди, договори та контракти з постачальниками і фінансовими установами, розрахунок (довідка) бухгалтерії
9	Витрати з податку на прибуток	Розрахунок (довідка) бухгалтерії

Узагальнюючи викладене, система обліку та фінансової звітності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» побудована відповідно до вимог чинного законодавства та П(С)БО, що забезпечує прозорість, достовірність і повноту відображення всіх господарських операцій. Налагоджений механізм документування витрат, доходів та фінансових результатів, а також формування повного комплексу фінансової звітності дозволяє підприємству ефективно контролювати фінансово-господарську діяльність, приймати обґрунтовані управлінські рішення та підтримувати належний рівень фінансової дисципліни.

2.2. Методика обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві

Організація ефективної системи обліку доходів і витрат є важливою складовою фінансового управління на підприємстві, оскільки саме вона забезпечує достовірне відображення результатів господарської діяльності, формує основу для прийняття управлінських рішень і визначення фінансового результату – прибутку або збитку. З метою чіткого контролю за фінансовими потоками підприємства використовують рахунки бухгалтерського обліку, внутрішні розрахунки та відповідні аналітичні документи. Розглянемо порядок організації та методику обліку доходів і витрат на прикладі ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», де застосовується комплексний підхід до ведення обліку фінансових результатів діяльності.

Фінансові результати діяльності підприємства обліковуються через бухгалтерські рахунки класу 7 і 9, а також відображаються у вигляді бухгалтерських довідок та внутрішніх розрахунків, які служать основою для визначення прибутку або збитку. Інформація щодо напрямів використання чистого прибутку (наприклад, на розвиток виробництва, дивіденди чи резерви) фіксується на підставі розпорядчих документів керівництва та відповідних бухгалтерських довідок.

Розглянемо порядок організації та методику обліку доходів і витрат на прикладі ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон».

Для узагальнення інформації щодо доходів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємство застосовує рахунки 7 класу «Доходи і результати діяльності». Протягом звітного періоду на цих рахунках по кредиту відображається загальна сума доходів із урахуванням непрямих податків, включених у ціну реалізації, а по дебету – щомісячне відображення сум непрямих податків і зборів, а також щорічне або щомісячне перенесення чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові

результати».

Облік доходів на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» ведеться за рахунками 7 класу з деталізацією за такими статтями:

1. доходи від реалізації залізобетонних виробів (рахунок 703);
2. інші операційні доходи (рахунок 71);
3. інші фінансові доходи (рахунок 73);
4. інші доходи (рахунок 74).

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» використовує таку структуру аналітичного рахунка «Дохід від реалізації продукції та послуг» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Витяг з робочого плану рахунків ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»
у частині доходів від реалізації продукції та послуг**

Синтетичні рахунки	Субрахунки	Аналітичні рахунки	
		За видами реалізованих послуг	За видами будівель, виконаних робіт та наданих послуг
70 «Дохід від реалізації»	703 «Дохід від реалізації робіт та послуг»	703.1 «Дохід від реалізації залізобетонних виробів»	Доходи від продажу плит перекриття, балок, колон, інших виробів
		703.2 «Дохід від реалізації бетонних сумішей»	Доходи від реалізації бетонних сумішей
		703.3 «Дохід від реалізації арматурних виробів»	Доходи від реалізації арматури
		703.4 «Дохід від надання монтажних послуг»	Доходи від монтажу залізобетонних конструкцій
		703.5 «Дохід від надання послуг з доставки»	Доходи від транспортування та логістики

Розглянемо типові кореспонденції рахунків з обліку доходів від реалізації залізобетонної продукції та супутніх послуг на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Бухгалтерські проводки з відображення в обліку доходів від реалізації
продукції та послуг на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»**

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Реалізовано залізобетонні вироби (плити, балки, колони)	361	703.1 703.2 703.3 703.4 703.5
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за реалізованими залізобетонними виробами	703.1	641
3	Реалізовано бетонні суміші різних марок	361	703.2
4	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за реалізовані бетонні суміші	703.2	641
5	Реалізовано арматурні вироби та металоконструкції	361	703.3
6	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за реалізовану арматуру	703.3	641
7	Надано послуги з монтажу залізобетонних конструкцій	361	703.4
8	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за монтажні роботи	703.4	641
9	Надано послуги з транспортування та доставки виробів замовникам	361	703.5
10	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за транспортні послуги	703.5	641
11	Виконано послуги з ремонту, реконструкції або демонтажу залізобетонних конструкцій	361	703.6
12	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за ремонтні роботи	703.6	641

На рахунку 71 узагальнюється інформація про інші доходи від операційної діяльності підприємства за звітний період, за винятком виручки від реалізації. До інших операційних доходів належать надходження, зокрема: від оренди активів підприємства, реалізації інших оборотних активів, курсові різниці, штрафи, неустойки та інші санкції за порушення договорів і т.п.

Таблиця 2.4

**Бухгалтерські проводки з відображення в обліку інших операційних
доходів ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»**

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримано дохід від оренди виробничого обладнання і техніки	377	7131
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за орендним доходом	7131	641
3	Реалізовано оборотні матеріали чи вироби (залізобетонні вироби)	36	712
4	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ за реалізовані активи	712	641
5	Надано платну послугу з експертизи/оцінки або супутню послугу	36	719
6	Відображено податкове зоб'язання з ПДВ за надану супутню послугу	719	641
7	Здано в оренду нерухоме чи рухоме майно підприємства	377	7132
8	Відображено податкове зоб'язання з ПДВ за дохід від оренди майна	7132	641

Облік витрат на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» ведеться на рахунках класу 9 «Витрати діяльності» у такій структурі:

1. собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) (рахунок 903);
2. загальновиробничі витрати (рахунок 91);
3. адміністративні витрати (рахунок 92);
4. витрати на збут (рахунок 93);
5. інші витрати операційної діяльності (рахунок 94);
6. витрати з податку на прибуток (рахунок 98).

Витрати, що виникають у ході виробництва залізобетонних виробів, розподіляються за категоріями калькуляції. Прямі витрати щомісяця визначаються на підставі первинних облікових документів та відпускаються на об'єкти калькулювання (наприклад, виготовлення плит, балок, колон). Категорії можуть включати: прямі матеріальні витрати, витрати на оплату праці виробничого персоналу, експлуатацію техніки, соціальні відрахування, інші прямі витрати, а також загальновиробничі витрати.

На рахунку 90 «Собівартість реалізації» на «Івано-Франківськзалізобетон» обліковуються витрати, пов'язані з виконанням будівельно-монтажних робіт, наданням послуг та виробництвом залізобетонних виробів, призначених для реалізації.

По завершенні звітної періоду сальдо рахунку 90 підлягає обов'язковому списанню на дебет рахунку 79 «Фінансові результати» для визначення чистого прибутку або збитку підприємства.

Подібно до класичної моделі обліку в промисловості, головна мета визначення собівартості реалізованої продукції та послуг полягає у встановленні повного обсягу витрат, які понесло підприємство для їх виготовлення чи надання. Таке визначення є ключовим етапом формування цінової політики, економічного обґрунтування комерційних рішень, а також аналізу ефективності діяльності за окремими напрямками.

Облік собівартості в ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» має стратегічну управлінську функцію: забезпечити керівництво актуальною та точною інформацією для ухвалення рішень щодо оптимізації витрат, визначення прибутковості виробничих замовлень та контролю рентабельності.

Таблиця 2.5

Типові бухгалтерські проведення з обліку собівартості послуг та реалізованої продукції ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Списано матеріали, використані для надання будівельно-монтажних послуг або виробництва виробів	231	20
2	Вартість послуг сторонніх підрядників, залучених до виконання виробничих процесів	231	631, 685
3	Нарахована заробітна плата працівникам, безпосередньо задіяним у виготовленні продукції	2311	661
4	Нараховано єдиний соціальний внесок на зарплату виробничого персоналу	231	651
5	Витрати на оренду виробничого обладнання, що використовується у виробництві	231	361, 685
6	Нарахована амортизація на основні засоби, що використовуються у виробництві	231	13
7	Включено до собівартості змінні загальновиробничі витрати	231	91
8	Включено до собівартості розподілені постійні загальновиробничі витрати	231	91
9	Витрати на нерозподілені постійні загальновиробничі витрати віднесено на собівартість реалізації	903	91
10	Надано послуги або реалізовано залізобетонні вироби замовникам	361	703
11	Списано фактичну собівартість наданих послуг чи готової продукції	903	231
12	Проведено залік взаємних зобов'язань з контрагентами	681	361

Для узагальнення витрат, що пов'язані з організацією виробничого процесу, утриманням виробничих підрозділів і забезпеченням безперервного функціонування основного та допоміжного виробництва підприємство використовує рахунок 91 «Загальновиробничі витрати». До таких витрат належать витрати на заробітну плату персоналу цехів та дільниць, нарахування на заробітну плату (ЄСВ), вартість використаних матеріалів для потреб виробництва, амортизація основних засобів загальновиробничого призначення, а також витрати на експлуатацію техніки та обладнання.

У складі підприємства функціонують різні підрозділи: арматурний,

формувальний, бетонозмішувальний, ремонтно-механічний цехи, а також монтажні будівельні бригади. Всі вони вимагають постійного технічного обслуговування, ресурсного забезпечення та управління, витрати на які і формують загальновиробничі.

Всі витрати, які належать до загальновиробничих, обліковуються на дебеті рахунка 91. Залежно від їхнього призначення та характеру, наприкінці звітного періоду вони розподіляються двома напрямками: якщо це змінні або розподілені постійні витрати, вони списуються на рахунок 23 «Виробництво», де формують виробничу собівартість залізобетонних конструкцій або наданих будівельних послуг; якщо ж витрати є нерозподіленими або залишковими постійними, що не можуть бути віднесені безпосередньо на конкретні об'єкти, вони списуються на рахунок 903 «Собівартість реалізації».

Таблиця 2.6

Типові бухгалтерські проводки з обліку загальновиробничих витрат на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нараховано заробітну плату працівникам, задіяним у загальновиробничій діяльності (цехи, ділянки)	911	661
2	Нараховано ЄСВ на зарплату працівників цехового персоналу	911	651
3	Нараховано амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення (цехове обладнання, техніка)	911	131
4	Списано матеріали, що використовуються в процесі загальновиробничої діяльності (ремонт, обслуговування, мастила)	911	201, 203, 204, 205, 207, 208, 209
5	Списано малоцінні та швидкозношувані предмети, використані у загальновиробничій сфері	911	22
6	Списано розподілені постійні загальновиробничі витрати до складу виробничої собівартості	231	911
7	Віднесено нерозподілені постійні загальновиробничі витрати на собівартість реалізації	903	911

Аналітичний облік по рахунку 91 ведеться детально за кожним місцем виникнення витрат – тобто окремо по кожному цеху, ділянці або

бригаді. Крім того, витрати групуються за центрами витрат (наприклад, енергетичні, ремонтні, адміністративні в межах виробництва), а також за статтями – заробітна плата, нарахування ЄСВ, амортизація, матеріали, послуги тощо.

Таким чином, система обліку загальновиробничих витрат на підприємстві дає змогу не лише формувати достовірну собівартість продукції та послуг, а й здійснювати контроль за економічним використанням ресурсів, плануванням витрат та прийняттям обґрунтованих управлінських рішень.

На ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» адміністративні витрати обліковуються на рахунку 92 «Адміністративні витрати». Цей рахунок призначений для узагальнення загальногосподарських витрат, що виникають у процесі управління підприємством у цілому. Такі витрати не пов'язані безпосередньо з виробничим процесом, однак є необхідними для забезпечення нормального функціонування організаційної структури компанії, прийняття управлінських рішень та забезпечення взаємодії з контрагентами, постачальниками, замовниками тощо.

На даному підприємстві до адміністративних витрат належать:

- заробітна плата працівників управлінського апарату (бухгалтерія, відділ кадрів, економісти, юристи, керівництво);
- нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ) на заробітну плату адміністративного персоналу;
- орендна плата за адміністративні приміщення, а також витрати на їх утримання;
- амортизація офісного обладнання, комп'ютерної техніки, меблів;
- оплата послуг зв'язку, інтернету, мобільного та стаціонарного телефонного зв'язку;
- витрати на поштові та кур'єрські відправлення;
- представницькі витрати, пов'язані з веденням ділових переговорів та

зустрічей;

- витрати на службові відрядження адміністративного персоналу;
- інші витрати, які не підпадають під категорії виробничих або збутових, але пов'язані з обслуговуванням загальної діяльності підприємства.

Адміністративні витрати накопичуються за дебетом рахунка 92. Наприкінці звітного періоду, з метою формування фінансового результату, їх списують на рахунок 79 «Фінансові результати».

В обліку ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» для відображення адміністративних витрат застосовуються такі типові бухгалтерські проводки, що відображені в табл. 2.8

Таблиця 2.7

**Типові проводки з обліку адміністративних витрат на
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»**

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено витрати на відрядження працівників адміністрації	92	372
2	Нараховано амортизацію адміністративного приміщення	92	131
3	Витрати на зв'язок (телефон, інтернет)	92	631
4	Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу	92	661
5	Нараховано ЄСВ на фонд оплати праці адміністрат. працівників	92	651
6	Відображено орендну плату за офісні приміщення	92	631
7	Витрати на послуги охорони офісних приміщень	92	631
8	Оплата банківських послуг (розрахунково-касове обслуговування)	92	311

На підприємстві ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» наступним витратним рахунком є 93 «Витрати на збут», який призначений для відображення витрат, пов'язаних із реалізацією продукції та наданням послуг. До складу витрат на збут входять: витрати на пакування товарів чи їх ремонт, транспортні витрати, вантажно-розвантажувальні роботи, комісійні платежі, а також витрати на рекламу.

Нижче представлені стандартні бухгалтерські проводки для обліку витрат на збут на нашому підприємстві:

Таблиця 2.8

Типові проводки з обліку витрат на збут

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

№	Опис операції	Дебет	Кредит
1	Нарахована заробітна плата працівникам відділу збуту	93	66
2	Відрахування на обов'язкове соцстрахування працівників збуту	93	651
3	Витрати на службові відрядження співробітників збуту	93	372
4	Амортизація основних засобів, які використовуються відділом збуту	93	131
5	Оплата рекламних послуг для просування продукції	93	311

Ще одним важливим рахунком на підприємстві є 94 «Інші операційні витрати», на якому обліковуються витрати, що не були віднесені до інших категорій, але безпосередньо пов'язані з операційною діяльністю ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон». До таких витрат належать витрати на науково-дослідні роботи, курсові різниці, знецінення запасів, створення резервів сумнівних боргів, штрафні санкції, а також списання собівартості реалізованих основних засобів.

Нижче наведені типові бухгалтерські проводки за рахунком 94:

Таблиця 2.9

Проводки з обліку інших витрат операційної діяльності

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

№	Опис господарської операції	Дебет	Кредит
1	Витрати на дослідження та розробки, які не враховані як нематеріальні активи	941	20
2	Списання курсових втрат за іноземною валютою	942	334
3	Списання собівартості реалізованих виробничих запасів	943	20,22
4	Формування резерву сумнівних боргів	944	38
5	Списання витрат, пов'язаних з операційними курсовими різницями	945	30,31
6	Списання втрат від знецінення запасів	946	20,26
7	Фіксація нестачі будівельних матеріалів під час інвентаризації	947	205
8	Визнання пені та штрафних санкцій від клієнтів	948	361
9	Списання собівартості реалізованих основних засобів	949	286

Для обліку сум витрат з податку на прибуток, які визначаються відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», використовується рахунок 98 «Податок на прибуток».

На дебеті цього рахунку відображаються нараховані суми податку на прибуток, а кредит слугує для відображення включення їх до фінансового результату на рахунку 79 «Фінансові результати» (див. табл. 2.10).

Бухгалтерські проводки з обліку податку на прибуток**ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»**

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Нараховано податок на прибуток	98	641
2	Відображено відстрочені податкові зобов'язання	98	54
3	Списано витрати з податку на прибуток	79	98

Аналітичний облік витрат, доходів та фінансових результатів ведеться за окремими видами, з урахуванням деталізації за рахунками. Облік адміністративних витрат і витрат на збут передбачає їх класифікацію за категоріями: матеріальні ресурси, оплата праці, соціальні внески, амортизація та інші видатки.

За аналогією з методикою аналітичного обліку адміністративних і збутових витрат розробляється система обліку інших операційних та фінансових видатків. Облік доходів від реалізації рекомендується організовувати за видами робіт і послуг, регіонами продажів та іншими стратегічними напрямками, визначеними на підприємстві.

Таким чином, важливим аспектом обліку доходів і видатків є правильне формування фінансового результату. Для забезпечення достовірності і точності обліку доходів і витрат у ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» застосовується система внутрішнього контролю. Впровадження дієвої системи обліку доходів і витрат дає змогу будівельній організації отримувати точні дані про фінансовий стан, приймати обґрунтовані управлінські рішення та підвищувати ефективність роботи.

2.3. Контроль і регулювання фінансових результатів у системі управлінського обліку

На сучасному етапі розвитку економіки ефективне управління витратами та доходами підприємства є ключовим фактором забезпечення його конкурентоспроможності та стабільного фінансового стану. Важливим

інструментом для досягнення цих цілей виступає система центрів відповідальності, яка дозволяє децентралізувати управлінський контроль і зробити його більш точним, адресним і гнучким. У контексті діяльності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», де організаційна структура включає низку виробничих та управлінських підрозділів, доцільним є впровадження чітко визначених центрів відповідальності за витрати, доходи, прибутки та інвестиції.

Центри витрат на цьому підприємстві охоплюють більшість структурних одиниць, зокрема виробничі цехи, допоміжні служби, відділ постачання, обслуговуючі підрозділи тощо. Основним завданням керівників таких підрозділів є контроль за ефективним використанням ресурсів у межах установлених бюджетів. У структурі ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» центри витрат поділяються на дві категорії: технологічні та дискретні. У першому випадку (наприклад, для виробничих цехів) можна встановити чіткий взаємозв'язок між витратами та результатами у натуральному вимірі, що дозволяє розрахувати нормативи витрат на одиницю продукції. Натомість у дискретних центрах, таких як адміністративні чи ремонтні підрозділи, прямий зв'язок між витраченими ресурсами та кінцевим результатом визначити складно.

Варто окремо відзначити функціонування центрів закупівель, відповідальних за своєчасне забезпечення підприємства сировиною, матеріалами та іншими необхідними ресурсами. У ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» цю роль відіграє відділ постачання, який працює в межах встановлених фінансових лімітів та забезпечує безперебійність виробничого процесу. Поряд із цим діють також центри управлінських витрат, що охоплюють управлінські структури, включаючи керівництво та функціональні відділи. Вони несуть відповідальність за ефективність управлінських функцій і загальну координацію роботи підприємства.

Ще однією категорією є центри доходів, що у випадку ТДВ «Івано-

Франківськзалізобетон» представлені маркетинговими та збутовими підрозділами. Керівники цих центрів відповідають за виручку від реалізації залізобетонної продукції, а також за раціональне співвідношення доходів і витрат, пов'язаних з реалізацією. Вони мають безпосередній вплив на формування дохідної частини звіту про фінансові результати підприємства, тому їхня робота є ключовою для досягнення запланованих фінансових показників.

**Рис. 2.3. Типи центрів відповідальності у
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»**

Більш широкі повноваження мають центри прибутку, до яких належать підрозділи, керівники яких контролюють не лише витрати і доходи, але й відповідають за фінансовий результат діяльності. У ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» такими центрами можуть бути, наприклад, виробничі дільниці з окремими лініями продукції, або великі структурні підрозділи з власною системою обліку. Вони функціонують майже як окремі суб'єкти господарювання, самостійно приймають рішення щодо обсягів виробництва, цінової політики, асортименту та витрат. Це дозволяє забезпечити високий рівень контролю та створити систему матеріального заохочення для керівників, орієнтовану на досягнення прибутку.

Разом з тим, впровадження центрів прибутку пов'язане і з певними ризиками. Зокрема, конкуренція між підрозділами може призвести до

ускладнення взаємодії між ними, що у свою чергу може зашкодити досягненню стратегічних цілей підприємства. Також є ризик концентрації уваги на короткотермінових результатах замість стратегічного розвитку.

Найвищий рівень відповідальності несуть центри інвестицій. На підприємстві ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» до таких належать підрозділи, що здійснюють управління капітальними вкладеннями та контролюють ефективність інвестування. Їхнім основним завданням є забезпечення максимального повернення на інвестований капітал, що включає оцінку ефективності довгострокових проєктів, технічне переоснащення виробництва, модернізацію обладнання, впровадження нових технологій тощо. На практиці, функції центрів інвестицій можуть перетинатися з функціями центрів прибутку, особливо у випадку реалізації інвестиційних проєктів, які напряду впливають на прибутковість підприємства.

У межах ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» система центрів відповідальності дозволяє чітко розмежувати повноваження та відповідальність між різними рівнями управління. Наприклад, керівники підрозділів концентрують увагу на досягненні показників своїх центрів (витрат, доходів або прибутку), що дає змогу оперативно виявляти відхилення від плану та вживати необхідних коригувальних заходів. Водночас вищий менеджмент підприємства отримує можливість зосередитися на стратегічному плануванні, розвитку та інвестиційній діяльності.

Поділ підприємства на центри відповідальності також слугує підґрунтям для формування системи бюджетування. Кожен центр отримує свої планові показники, за виконання яких несе пряму відповідальність. Це забезпечує прозорість фінансової діяльності, створює основу для об'єктивної оцінки ефективності праці працівників і сприяє побудові ефективної системи мотивації [28].

У підсумку, структура центрів відповідальності на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» відповідає потребам сучасного управління підприємством. Завдяки такій системі вдається підвищити рівень контролю за витратами та доходами, покращити координацію між підрозділами, прискорити ухвалення управлінських рішень і спрямувати зусилля персоналу на досягнення конкретних фінансових результатів. Крім того, вона дозволяє розглядати підприємство не лише як єдиний організм, а як сукупність самостійних бізнес-одиниць, кожна з яких має свою відповідальність, цілі та інструменти досягнення результату.

Діяльність такого потужного виробничого гіганта, як Товариство з додатковою відповідальністю «Івано-Франківськзалізобетон», основною спеціалізацією якого є виготовлення залізобетонних виробів для будівництва, неможлива без систематичного та глибокого управлінського контролю. Забезпечуючи щоденне виробництво до семисот тонн бетону та оперуючи значним річним виторгом, компанія потребує досконалого механізму, що не лише фіксує фінансові показники, але й активно впливає на їхнє формування та коригування. Саме система управлінського обліку виступає ключовим інструментом для оцінки економічності діяльності та постійного моніторингу відповідності фактичних результатів запланованим стратегічним цілям. Контроль у цій системі є не просто перевіркою, а наріжним каменем ефективного управління, що пронизує всі ланки виробничого та фінансового процесу.

У ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» система управлінського контролю фінансових результатів побудована на комплексній основі, що включає різноманітні види та етапи перевірки. Ця багатогранність дозволяє охопити усі сфери діяльності – від закупівель сировини до реалізації готової продукції. Першочергово впроваджується попередній контроль, який у виробничих умовах підприємства набуває особливого значення. На цьому етапі ще до початку виробництва відбувається ретельна перевірка

дотримання встановлених норм і стандартів, що гарантує високу якість продукції згідно з ДСТУ. Зокрема, це стосується контролю якості вхідної сировини – цементу, щебеню, піску та арматури, де застосування інноваційного обладнання та німецьких технологій вимагає виняткової точності. У фінансовому вимірі попередній контроль забезпечує дотримання затверджених бюджетів витрат, коли, наприклад, здійснюється перевірка кошторису на закупівлю матеріалів чи планування фонду оплати праці для дев'яносто трьох штатних працівників[29].

Наступним кроком є поточний контроль, який здійснюється безпосередньо в процесі господарської діяльності та виробництва залізобетонних конструкцій. Він відбувається безперервно, охоплюючи кожен етап технологічного ланцюга. У ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» постійний адміністративний контроль проводиться керівниками виробничих цехів, які, власне, виступають центрами відповідальності. Вони щоденно моніторять доходи та витрати свого підрозділу, перевіряючи, наскільки фактична собівартість виготовлених виробів відповідає плановій. Наприклад, якщо витрата бетону на одиницю продукції перевищує норму, управлінський облік негайно сигналізує про це, дозволяючи оперативно виявляти відхилення та вживати заходів. За джерелами контрольних даних у поточному режимі розрізняють документальний контроль (перевірка первинних документів про відпуск матеріалів) та фактичний контроль (лабораторна перевірка міцності бетону чи інвентаризація залишків арматури на складі).

І, нарешті, наступний контроль є оцінкою вже завершених процесів. Він полягає у систематичному аналізі виконання бюджетів, які складені для різних центрів відповідальності та сегментів бізнесу. Наприклад, після закінчення звітного періоду проводиться порівняння фактичних фінансових результатів з плановими показниками та оцінка правильності вибору мети витрат. Це критично важливо для підприємства, що працює на

конкурентному будівельному ринку, оскільки допомагає виявити резерви зростання прибутку та оцінити рентабельність як загалом, так і за окремими видами залізобетонної продукції.

Впровадження ефективного контролю є лише першою половиною успіху; друга полягає у здатності системи управління оперативно регулювати виявлені відхилення, щоб забезпечити досягнення запланованого фінансового результату. Регулювання фінансових результатів у ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» – це постійний процес, який спирається на спеціальні методи та прийоми управлінського обліку. Основою регулювання є принцип бюджетування, який у даній компанії діє як система координації та планування. Управлінський облік формує не лише загальний звіт про фінансові результати, але й детальну сегментарну звітність за кожним цехом та проектом. Якщо, припустімо, щомісячний аналіз виявив перевищення запланованої собівартості виробництва плити перекриття, механізм регулювання негайно активується.

Регулювання фінансових результатів здійснюється шляхом поєднання традиційних і сучасних аналітичних методів. Насамперед застосовуються методи економічного аналізу, зокрема факторний аналіз, який дає змогу розкласти відхилення прибутку на складові та визначити причини змін. Наприклад, зниження прибутку може бути спричинене зростанням вартості сировини (зовнішній фактор) або збільшенням виробничого браку (внутрішній фактор). Якщо ціна на металеву арматуру підвищилась на 8%, управлінський облік має показати, як це вплинуло на рентабельність.

Математичні методи, зокрема лінійне програмування, використовуються для оптимізації виробничого асортименту та ефективного розподілу ресурсів, що дозволяє визначити, які види продукції – наприклад, дорожні плити чи стінові блоки – є найприбутковішими за наявної потужності в 700 тонн на добу.

Крім того, елементи фінансового обліку – рахунки, подвійний запис, калькуляція – забезпечують точність у визначенні витрат і системність у підготовці даних. Уся аналітична інформація надається керівництву для прийняття управлінських рішень.

Система також враховує зовнішні та внутрішні обмеження, що впливають на досягнення цілей. Наприклад, зниження попиту на ринку будівельних матеріалів вимагає перегляду цінової політики, пошуку нових ринків або коригування бюджетів для скорочення витрат. Усі ці дані подаються у формі аналітичних звітів у прозовій формі, що допомагає керівникам глибше розуміти контекст і причини фінансових змін.

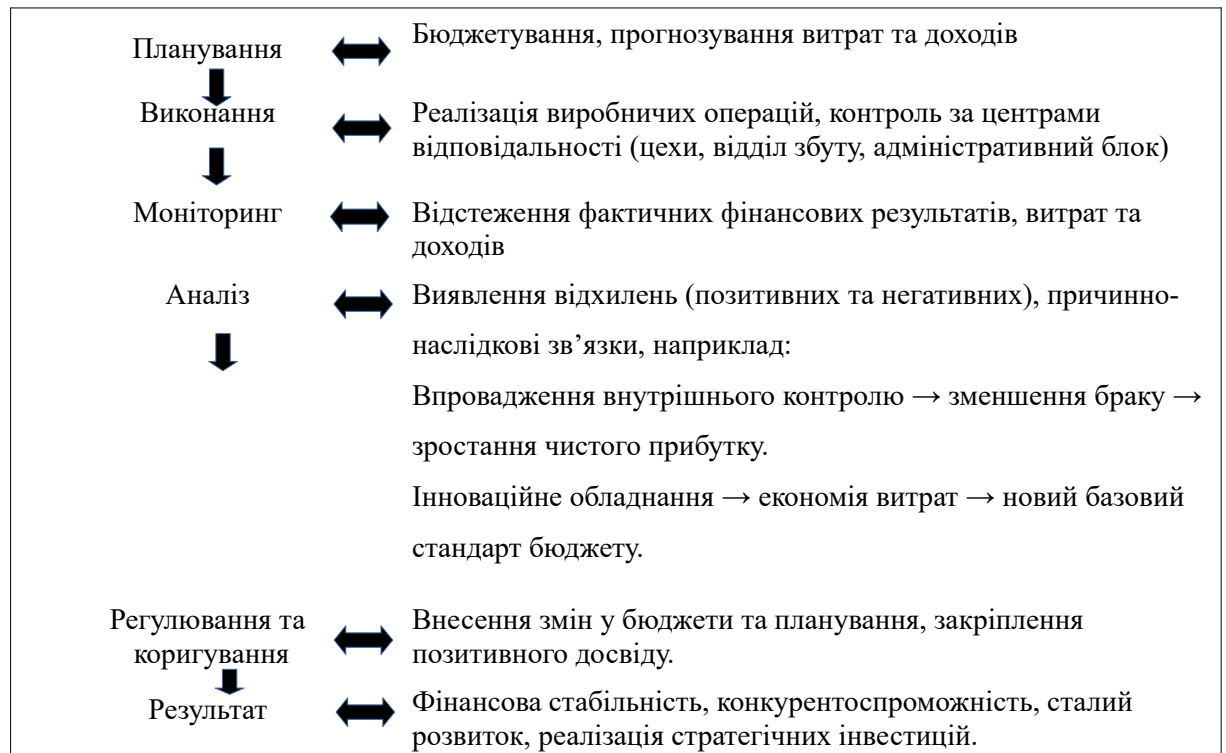

Рис. 3.4. Цикл управлінського обліку та регулювання фінансів

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон»

Таким чином, для ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» контроль і регулювання фінансових результатів перетворюються на єдиний, нерозривний цикл управлінської діяльності. Це не просто рутинне завдання, а стратегічний процес, що забезпечує планування, виконання, моніторинг та аналіз усіх господарських операцій. Завдяки чіткому розподілу на центри відповідальності (виробничі цехи, відділ збуту,

адміністративний блок), підприємство може ефективно контролювати кожен із фінансових потоків. Регулювання дозволяє не лише реагувати на негативні відхилення, а й закріплювати позитивний досвід.

Наприклад, якщо інноваційне обладнання у виробництві бетону дозволило зменшити витрати електроенергії на п'ять відсотків порівняно з бюджетом, управлінський облік повинен зафіксувати цей результат. Регулювання в цьому випадку полягатиме у внесенні коригувань до майбутніх бюджетів для того, щоб новий, оптимізований рівень витрат став базовим стандартом для планування на наступний рік.

Управлінський облік у прозі описує не лише сухі цифри двісті сімдесят шість мільйонів сто сорок чотири тисячі гривень виторгу, а й усі причинно-наслідкові зв'язки, що стоять за цими результатами. Наприклад, у звіті може бути детально описано, як впровадження внутрішнього контролю за якістю сировини призвело до скорочення виробничого браку на сім відсотків, що, у свою чергу, забезпечило зростання чистого прибутку. Усебічний підхід до контролю та регулювання дозволяє ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» не лише підтримувати свою конкурентоспроможність на ринку, але й забезпечувати фінансову стабільність. Системний управлінський облік виступає надійним компасом для керівництва, який вказує шлях до максимізації прибутковості та економічної ефективності кожного етапу виробництва залізобетонних виробів. Таким чином, цементуючи свій фінансовий фундамент, підприємство забезпечує сталий розвиток і реалізацію своїх стратегічних інвестиційних напрямків.

Висновки до розділу 2

Організація, методика обліку та система контролю фінансових

результатів на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон», побудовані з урахуванням галузевої специфіки та вимог П(С)БО, із застосуванням автоматизованих систем, аналітики, центрів відповідальності й бюджетування, забезпечують достовірне визначення фінансових результатів, ефективний управлінський контроль і створюють основу для підвищення фінансової стійкості та сталого розвитку підприємства

Методика обліку доходів, витрат і фінансових результатів на ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» побудована на використанні рахунків класів 7 і 9 з детальною аналітикою за видами діяльності, продукції та центрами витрат, що відповідає вимогам П(С)БО та специфіці виробництва будівельних матеріалів. Чітке розмежування доходів і витрат, систематизація собівартості, а також своєчасне списання витрат на рахунок фінансових результатів забезпечують достовірне визначення прибутку або збитку підприємства. Застосування розвиненого аналітичного обліку та внутрішнього контролю створює надійну інформаційну основу для управління витратами, оцінки рентабельності окремих видів продукції й ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення фінансової ефективності підприємства.

Система контролю та регулювання фінансових результатів у межах управлінського обліку ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» базується на використанні центрів відповідальності, бюджетування та поетапного контролю (попереднього, поточного і наступного). Такий підхід забезпечує своєчасне виявлення відхилень від планових показників, аналіз причин їх виникнення та оперативне коригування управлінських рішень. Інтеграція контролю й регулювання у єдиний управлінський цикл сприяє підвищенню ефективності використання ресурсів, зростанню прибутковості та зміцненню фінансової стабільності підприємства, створюючи передумови для його сталого розвитку в умовах конкурентного ринку.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТДВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

3.1. Аналіз структури доходів, витрат та фінансових результатів підприємства

Глибоке дослідження доходів і витрат компанії має велике, навіть визначальне, значення в загальній системі оцінки ефективності роботи будь-якого суб'єкта господарювання. Це пояснюється тим, що саме ці фінансові потоки безпосередньо формують загальний підсумковий фінансовий результат діяльності, який може бути як позитивним, що свідчить про прибутковість, так і негативним, тобто збитковим. Ці критичні показники слугують головними орієнтирами для успішного функціонування та досягнення запланованих цілей підприємствами.

Прибуток, який отримує компанія за результатами своєї роботи, є центральним показником її успіху та стабільного, тривалого розвитку. Цей ключовий індикатор, поряд з іншими відносними метриками, як-от рентабельність, дає чітке уявлення про те, наскільки ефективно підприємство розпоряджається своїми ресурсами та здатне генерувати нові доходи. В умовах поточної політичної нестабільності в країні, важливість цих показників ще більше зростає. Саме вони дають можливість суб'єктам господарювання об'єктивно оцінити свою поточну фінансову стійкість та перспективи для майбутнього зростання. Тому вивчення теоретичних основ та методичних підходів до аналізу витрат, надходжень і фінальних фінансових результатів набуває надзвичайної актуальності та практичної спрямованості в сучасних економічних реаліях.

Основними завданнями аналізу надходжень, витрат та фінансового доробку компанії є: дослідження потенціалу для максимізації прибутку за рахунок оптимального використання ресурсів і сприятливих кон'юнктурних умов ринку; регулярний моніторинг процесу формування

прибутку та його змін у часі (динаміки); оцінка впливу економічних, соціальних, політичних та інших зовнішніх і внутрішніх чинників на господарську діяльність; аналіз ефективності розподілу отриманого прибутку; обчислення та детальне вивчення показників прибутковості (рентабельності); а також розробка конкретних, цілеспрямованих заходів для послідовного збільшення прибутку та покращення рентабельності.

Таблиця 3.1

Аналіз рівня і динаміки змін доходів і витрат
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Показники	Величина, тис. грн.			Відхилення			
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022/2021 р		2023/2022р	
				грн.	%	грн.	%
Чистий дохід від реалізації робіт і послуг	202 941	110 311	196 767	-92630	54,36	86456	178,37
Інші операційні доходи	4235	3731	6017	-504	88,10	2286	161,27
Інші доходи	8	2	10	-6	25	8	500
Всього доходи	206 484	114044	202794	-92440	55,23	88750	177,82
Собівартість реалізованих робіт і послуг	166 669	106 246	169949	-60423	63,75	63703	159,96
Інші операційні витрати	551	1 211	1138	660	219,78	-73	93,97
Адміністративні витрати	6915	6672	6654	-243	96,49	-18	99,73
Витрати на збут	11 001	9 776	14 019	-1225	88,86	4243	143,40
Інші витрати	-	-	-	-	-	-	-
Всього витрати	185 136	123905	191760	-61231	66,93	67855	154,76
Прибуток до оподаткування	22 048	(9 861)	11034	-31909	-44,73	20895	-111,90

Для проведення ґрунтовної аналітики використовується широкий перелік джерел інформації, що включає: плани стратегічного розвитку, фінансові кошториси (зокрема, бізнес-плани та фінансові плани з розрахунком балансу надходжень і видатків), бухгалтерську звітність (дані обліку про підсумкові результати діяльності), офіційну фінансову звітність, що охоплює Баланс (форма № 1); Звіт про фінансові результати (форма № 2); Звіт про рух грошових активів (форма № 3); Звіт про власний капітал

(форма № 4); а також Примітки до річної звітності (форма № 5), статистичні дані та інші управлінські звіти.

Важливо підкреслити, що цей перелік є відкритим, оскільки додаткові відомості можуть залучатися залежно від специфічних вимог та цілей конкретного аналітичного дослідження. Першим кроком в аналізі завжди є оцінка абсолютного рівня та динаміки зміни показників доходів і витрат за певні періоди з метою визначення стійких тенденцій їхньої поведінки. Це дозволяє сформувати загальне розуміння фінансового становища компанії та ідентифікувати ключові аспекти, які потребують більш поглибленого вивчення (табл. 3.1).

З таблиці видно, що упродовж 2021–2023 років діяльність підприємства характеризується змішаною динамікою – після значного спаду у 2022 році спостерігається відновлення основних фінансових показників у 2023 році. Чистий дохід від реалізації робіт і послуг у 2022 році зменшився на 92 630 тис. грн (на 45,6%) порівняно з 2021 роком, що свідчить про зниження обсягів реалізації або зменшення цін на продукцію. Однак у 2023 році ситуація покращилася – показник зріс на 86 456 тис. грн (на 78,37%) і досяг рівня 196 767 тис. грн, що демонструє відновлення ділової активності.

Інші операційні доходи протягом аналізованого періоду мали тенденцію до коливань: у 2022 році відбулося незначне зниження на 504 тис. грн (до 88,1% рівня 2021 року), але у 2023 році вони зросли на 2 286 тис. грн (на 161,27%), що позитивно вплинуло на загальні доходи. Інші доходи також продемонстрували приріст – у 2023 році вони становили 10 тис. грн проти 8 тис. грн у 2021 році. У підсумку, загальна сума доходів у 2023 році досягла 202 778 тис. грн, що на 77,82% більше, ніж у 2022 році, хоча все ще нижче рівня 2021 року.

Розглядаючи витрати то можна зробити такий висновок, що собівартість реалізованих робіт і послуг знизилася у 2022 році на 60 423

тис. грн (до 63,7% від рівня попереднього року), але у 2023 році знову зросла на 63 705 тис. грн (на 163,7%), що свідчить про збільшення виробничих витрат унаслідок активізації діяльності. Інші операційні витрати за три роки зросли більш ніж удвічі – з 551 тис. грн у 2021 році до 1 138 тис. грн у 2023 році (на 93,97%), що може бути пов'язано з розширенням операційної діяльності або зростанням цін на ресурси. Адміністративні витрати залишалися відносно стабільними, з незначним зниженням у 2023 році до 6 654 тис. грн (на 0,26% менше, ніж у 2022 році). Витрати на збут у 2023 році також незначно зросли на 424 тис. грн (до 99,73% рівня попереднього року). Загалом витрати підприємства у 2023 році становили 195 689 тис. грн, що на 65,74% більше, ніж у 2022 році.

Якщо ж аналізувати фінансовий результат, то можна сказати, що прибуток до оподаткування демонструє значні коливання: у 2022 році підприємство зазнало збитків у розмірі 9 861 тис. грн, тоді як у 2023 році знову отримало прибуток у сумі 11 034 тис. грн, що є позитивним результатом (+208,95% у порівнянні з 2022 роком). Підприємство у 2023 році змогло відновити фінансову стабільність після спаду 2022 року. Зростання доходів випереджає збільшення витрат, що позитивно впливає на прибутковість. Разом із тим, значне коливання показників свідчить про певну нестабільність ринку або внутрішніх процесів підприємства. У подальшому доцільно посилити контроль за собівартістю та адміністративними витратами, оптимізувати структуру витрат і підтримувати зростання операційних доходів для забезпечення стійкого прибутку.

Рівні доходів відображено на рисунку 3.1 та витрат на рисунку 3.2 відповідно.

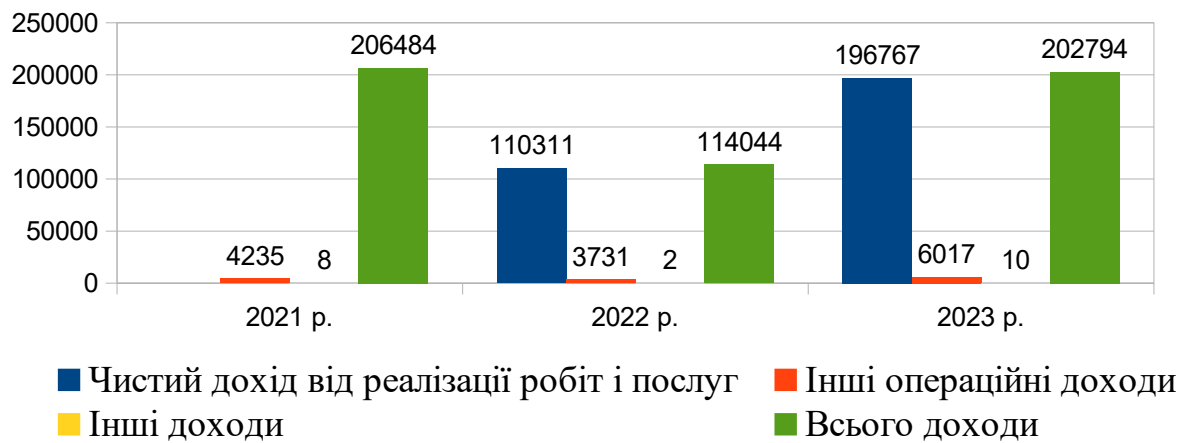

Рис. 3.1. Графічне відображення рівня доходів підприємства

за 2021-2023 рр.

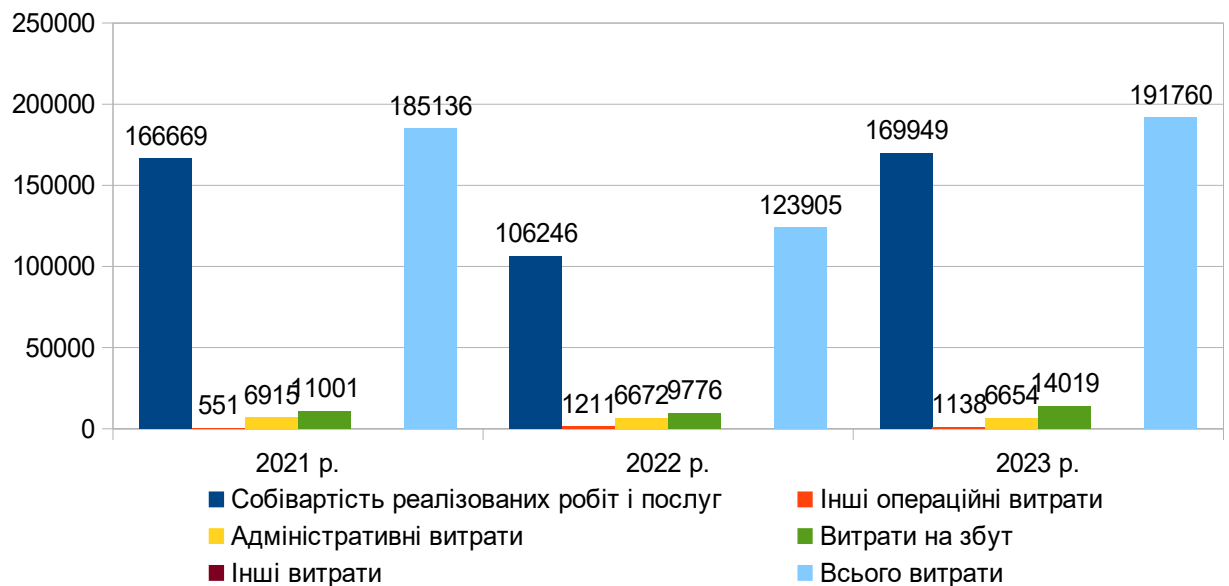

Рис. 3.2. Графічне відображення рівня витрат підприємства

за 2021-2023 рр.

Наступний крок – структурний аналіз доходів і витрат: визначення питомої ваги кожної статті в загальному підсумку. Це дає змогу оцінити динаміку зміни значущості окремих показників відносно їхньої загальної величини за аналізований період. (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Аналіз структури і складу доходів і витрат
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Показники	Величина, тис. грн.			Питома вага у %			Абсолютне відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	22/21	23/22
Чистий дохід від реалізації робіт і послуг	202 941	110 311	196 767	98,2	96,73	97,03	-92630	86456
Інші операційні доходи	4235	3731	6017	2,05	3,27	2,97	-504	2286
Інші доходи	8	2	10	0,00	0,00	0,00	-6	8
Всього доходи	206 484	114044	202794	100,0	100,0	100,0	-93140	88750
Собівартість реалізованих робіт і послуг	166 669	106 246	169949	90,23	85,75	88,63	-60423	63703
Інші операційні витрати:	551	1 211	1 138	0,30	0,98	0,59	660	-73
Адміністративні витрати	6915	6672	6654	3,74	5,38	3,45	-243	-18
Витрати на збут	11 001	9 776	14 019	5,94	7,89	7,31	-1225	4243
Інші витрати	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Всього витрати	185 136	123905	191 760	100,0	100,0	100,0	-61231	67855
Прибуток до оподаткування	22 048	(9 861)	11034	-	-	-	-31909	20895

Згідно з даними таблиці, упродовж 2021–2023 років діяльність підприємства характеризувалася неоднозначною динамікою – після значного спаду у 2022 році ситуація покращилася, і вже у 2023 році спостерігається зростання основних фінансових показників. Так, чистий дохід від реалізації робіт і послуг у 2022 році зменшився на 92 630 тис. грн, що становить скорочення майже на 45,6% порівняно з 2021 роком. Однак уже наступного року підприємству вдалося суттєво наростити обсяги реалізації – дохід зріс на 86 456 тис. грн (на 78,37%), що свідчить про покращення господарської діяльності та відновлення попиту на продукцію або послуги підприємства.

Якщо розглядати інші джерела надходжень, то можна відзначити, що інші операційні доходи у 2022 році зменшилися на 504 тис. грн, але вже у 2023 році показали позитивну тенденцію, збільшившись на 2 286 тис. грн. Інші доходи хоч і мають незначну частку у структурі загальних

надходжень, проте також зросли з 2 до 10 тис. грн, що демонструє розширення джерел отримання доходів. У результаті сукупні доходи підприємства у 2023 році зросли на 88 750 тис. грн у порівнянні з 2022 роком, тобто майже на 78%. Це підтверджує, що підприємство змогло відновити фінансову активність після складного періоду.

Розглядаючи витрати, можна сказати, що їхня динаміка загалом повторює тенденції доходів, проте з певним відставанням. Собівартість реалізованих робіт і послуг у 2022 році зменшилася на 60 423 тис. грн (до 63,75% рівня попереднього року), але вже у 2023 році знову піднялася на 63 703 тис. грн. Це може бути пов'язано з активізацією виробничої діяльності та збільшенням обсягів реалізації. Інші операційні витрати демонстрували коливання – у 2022 році вони зросли, а у 2023 році дещо скоротилися, що свідчить про покращення управління ресурсами. Адміністративні витрати залишилися майже на попередньому рівні, а витрати на збут у 2023 році зросли на 4 243 тис. грн, що цілком логічно, адже підприємство відновило активні продажі. У підсумку загальні витрати у 2023 році збільшилися на 67 855 тис. грн, що становить приріст на 54,76%.

Якщо проаналізувати фінансовий результат, то можна помітити позитивні зміни: після збитку у 2022 році, який становив 9 861 тис. грн, підприємство у 2023 році повернулося до прибуткової діяльності, отримавши 11 034 тис. грн прибутку до оподаткування. Це свідчить про відновлення ефективності роботи та поступове покращення фінансового стану. У цілому можна зробити висновок, що підприємство у 2023 році успішно пододало наслідки спаду попереднього року. Зростання доходів та прибутку свідчить про стабілізацію діяльності, однак варто звернути увагу на збільшення собівартості та витрат, що може впливати на рентабельність у майбутньому. Отже, доцільно продовжувати оптимізацію витрат і раціональне використання ресурсів, щоб забезпечити подальше стає

зростання та покращення фінансових результатів. Візуалізація доходів і витрат подається на рис. 3.3 і 3.4 відповідно.

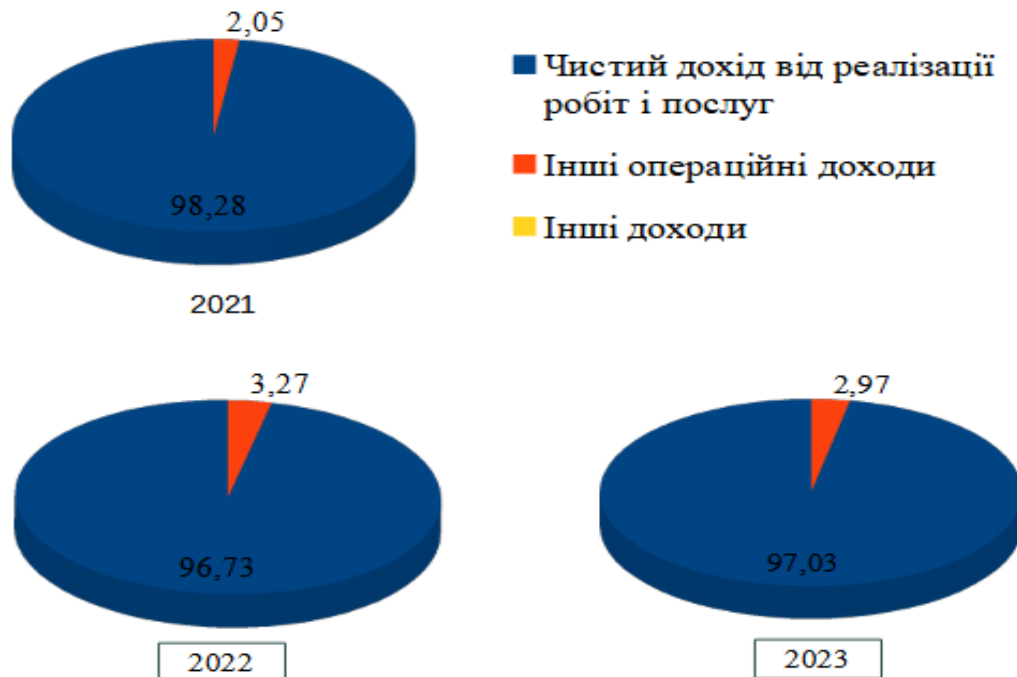

Рис. 3.3. Наочне відображення структури доходів ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

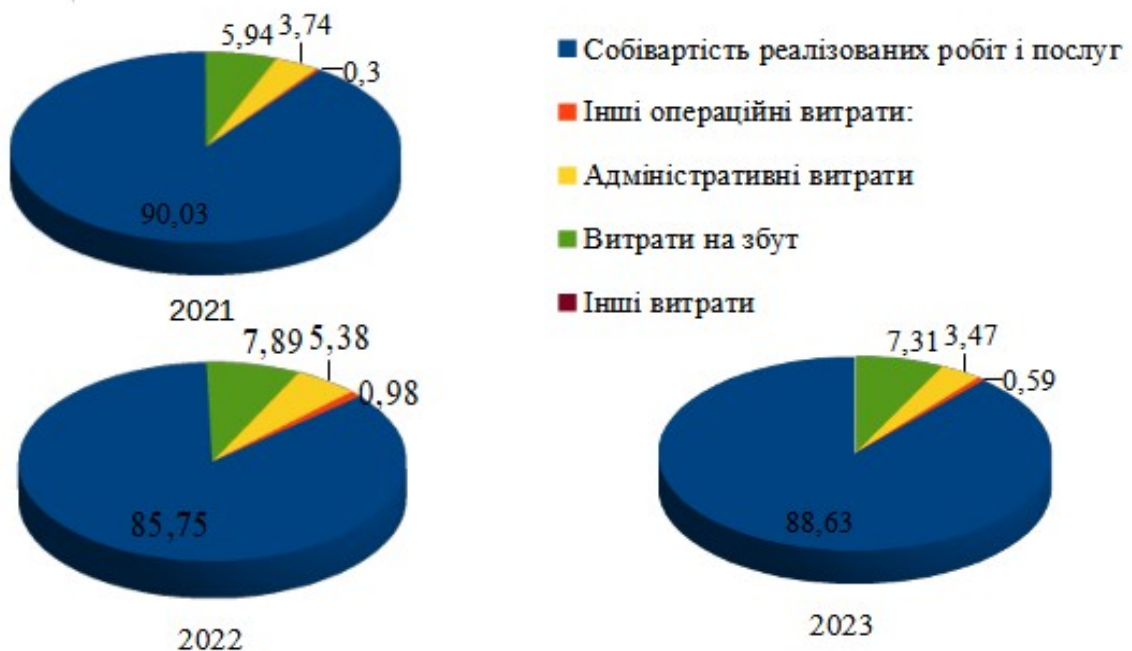

Рис. 3.4. Наочне відображення структури витрат ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Аналізуючи дані двох таблиць, можна зробити висновок, що діяльність підприємства упродовж 2021–2023 років характеризується нестабільністю, але з чіткою тенденцією до відновлення після кризового періоду. У 2022 році спостерігалось суттєве зниження обсягів реалізації, доходів і прибутковості, що свідчить про вплив зовнішніх або внутрішніх чинників, які негативно позначилися на результатах роботи. Водночас уже у 2023 році підприємство продемонструвало ознаки фінансового оздоровлення – доходи зросли, а збитки попереднього року були перекриті отриманим прибутком.

Варто зазначити, що структура доходів і витрат за аналізований період зазнала певних змін: збільшилася частка операційних доходів, активізувалася реалізаційна діяльність, проте зросла й собівартість робіт і послуг. Це свідчить про підвищення ділової активності, але водночас вимагає посилення контролю за витратами для збереження рентабельності.

Загалом можна сказати, що підприємство демонструє здатність адаптуватися до змін ринкового середовища, відновлювати виробничі потужності та покращувати фінансові результати. Подальше зростання ефективності можливе за умови оптимізації витрат, підвищення продуктивності праці та збереження стабільного рівня доходів.

3.2. Факторний аналіз фінансових результатів та оцінка рентабельності продукції

В умовах стрімкого розвитку ринкової економіки, посилення конкуренції та постійних змін у зовнішньому середовищі питання оцінки прибутковості (рентабельності) набуває особливої ваги. Для підприємств, які прагнуть стабільного успіху й зростання, недостатньо просто отримувати прибуток – важливо робити це максимально ефективно, забезпечуючи найвищу віддачу від вкладених інвестицій.

Аналіз рентабельності діяльності підприємства є одним із ключових елементів фінансового аналізу. Він дозволяє інвесторам, кредиторам і керівництву оцінити, наскільки ефективно використовуються ресурси компанії, чи здатна вона генерувати стабільний прибуток і підтримувати фінансову стійкість.

Рентабельність – це відносний показник ефективності діяльності, який визначається як співвідношення отриманого прибутку до витрат або вкладених ресурсів [30].

Цей індикатор вважається одним із головних у визначенні економічного стану підприємства, адже він характеризує як загальну результативність роботи, так і прибутковість окремих напрямів діяльності. Подальший аналіз зосереджується на основних коефіцієнтах рентабельності: прибутковості від реалізації (продажів), ефективності виробництва, рентабельності власного капіталу, усіх активів і основних засобів.

Рентабельність продажів (реалізації) є одним із найважливіших показників операційної ефективності підприємства. Вона показує, скільки одиниць прибутку отримано з кожної гривні виручки від реалізації продукції, і розраховується за формулою: рентабельність продажів = прибуток / виручка від реалізації [31].

Наступним показником є рентабельність виробництва, що характеризує продуктивність основної діяльності та показує, скільки прибутку приносить кожна гривня витрат на виробництво. Формула розрахунку: прибуток / собівартість реалізованої продукції.

Ще один важливий індикатор – рентабельність власного капіталу, яка відображає ефективність використання коштів власників підприємства. Вона показує, скільки гривень прибутку припадає на кожну гривню, інвестовану акціонерами, і визначається за формулою: прибуток / середньорічна величина власного капіталу.

До основних показників також належить рентабельність активів, що відображає загальну ефективність використання всіх активів підприємства. Вона показує, скільки прибутку отримується на кожную гривню, вкладену в сукупні активи, і розраховується так: $\text{прибуток} / \text{середньорічна вартість активів}$.

Також серед широко вживаних коефіцієнтів рентабельності виділяють рентабельність основних засобів. Він чітко вказує, наскільки продуктивно компанія використовує свої нерухомі основні фонди для отримання прибутку [32]. Він демонструє, скільки гривень прибутку генерується на кожную гривню, інвестовану у виробниче обладнання та будівлі. У формульному відображенні це виглядає так: $\text{Рентабельність основних засобів} = \text{Прибуток} / \text{Середньорічна вартість основних засобів}$. Усі ці показники будуть узагальнені в спеціальній таблиці (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Характеристика показників рентабельності

Показник	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Рентабельність реалізації продукції (продажу)	Показує, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні, витраченої на реалізацію продукції.	$\text{Прибуток} / \text{Виручка від реалізації}$
Рентабельність виробництва	Показує, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні, витраченої на виробництво продукції.	$\text{Прибуток} / \text{Собівартість реалізованого виробу}$
Рентабельність власного капіталу	Показує, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні, вкладеної власниками.	$\text{Прибуток} / \text{Середньорічна величина власного капіталу}$
Рентабельність активів	Показує, скільки прибутку отримує підприємство з кожної гривні, вкладеної в його активи.	$\text{Прибуток} / \text{Середньорічна величина активів}$
Рентабельність основних засобів	Показує, скільки гривень прибутку отримує компанія на кожную гривню, вкладену в основні засоби	$\text{Прибуток} / \text{Залишкова вартість основних засобів}$

Для проведення факторного аналізу рентабельності необхідно спершу ознайомитися з вихідними даними, що наведені у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Вихідні дані для розрахунку коефіцієнтів рентабельності

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Чистий прибуток	18 023	(9 861)	10 735	-27884	20596
Виручка від реалізації	202 941	110 311	196 767	-92630	86456
Собівартість реалізованих робіт та послуг	166 669	106 246	169 949	-60423	63703
Середньорічна величина власного капіталу	171 179	161 318	171 578	-9 861	10 260
Середньорічна величина активів	179 510	167638	182 389	-11 872	14751
Залишкова вартість основних засобів	41 287	40 541	37 511	-746	-3 030

У табл. 3.5 подано розрахунок (або наведено) показників рентабельності підприємства, який ми виконаємо (або виконали) за аналізований період.

Таблиця 3.5

Динаміка показників рентабельності**ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
1. Рентабельність реалізації (продажу)	0,09	-0,09	0,05	-0,18	0,14
2. Рентабельність виробництва	0,11	-0,09	0,06	-0,20	0,16
3. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,11	-0,06	0,06	-0,17	0,12
4. Рентабельність активів	0,10	-0,06	0,06	-0,16	0,12
5. Рентабельність основних засобів	0,44	-0,24	0,29	-0,68	0,53

Цей показник (рентабельність продажу) демонструє, скільки прибутку міститься в собівартості та у виручці, а також який прибуток припадає на 1 гривню проданих товарів (робіт, послуг). Розрахунок подано у табл. 3.6.

Для 2021–2022 років розрахуємо вплив факторів, застосовуючи метод ланцюгових підстановок:

$$РП = Пп / Вп = 18\,023 / 202\,941 = 8,88$$

$$P_U = P_f / B_p = (9\,861) / 202\,941 = -4,86$$

$$P_F = P_F / B_F = (9\,861) / 110\,311 = -8,94$$

Таблиця 3.6

Розрахунок впливу факторів на рентабельність продажу

ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Чистий прибуток	18 023	(9 861)	10 735	-27884	20596
Виручка від реалізації	202 941	110 311	196 767	-92630	86456
Рентабельність продажу, %	8,88	-8,94	5,46	-18,82	14,39

Для 2022–2023 років розрахуємо вплив факторів, застосовуючи метод ланцюгових підстановок:

$$P_P = P_p / B_p = (9\,861) / 110\,311 = -8,94$$

$$P_U = P_f / B_p = 10\,735 / 110\,311 = 9,73$$

$$P_F = P_F / B_F = 10\,735 / 196\,767 = 5,46$$

Тож можна сказати, що рентабельність продаж станом на 2022 рік знизилася на - 17,12 % за рахунок впливу таких факторів:

– вплив динаміки прибутку на показник рентабельності продажів:

$$P_U - P_P = -4,86 - 8,88 = -13,74$$

– зміна виручки як фактор, що визначає рівень рентабельності:

$$P_F - P_U = -8,94 - (-4,86) = -4,08$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності:} = -13,74 + (-4,08) = -17,12 \%$$

Висновок: рентабельність продажу у 2023 році збільшилася на 14,39 % за рахунок впливу наступних факторів:

– вплив динаміки прибутку на показник рентабельності продажів:

$$P_U - P_P = 9,73 - (-8,94) = 18,67$$

– зміна виручки як фактор, що визначає рівень рентабельності:

$$P_F - P_U = 5,46 - 9,73 = -4,28$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності:} 18,67 + (-4,28) = 14,39$$

Аналіз динаміки рентабельності продажу ТДВ «Івано-

Франківськзалізобетон» показує значне коливання ефективності діяльності у 2021–2023 рр. У 2022 році підприємство працювало з від’ємним фінансовим результатом, що призвело до різкого падіння рентабельності. У 2023 році ситуація покращилася – підприємство відновило прибутковість, однак рівень рентабельності ще не досяг показника 2021 року. Таким чином, динаміка рентабельності свідчить про нестабільність фінансових результатів, що потребує подальшого контролю за витратами, підвищення продуктивності та ефективності використання ресурсів.

Прибутковість діяльності підприємства також характеризується рентабельністю виробництва. Вона відображає відношення отриманого прибутку до виручки та собівартості реалізації [33].

Наступним кроком є розрахунок впливу факторів на показник рентабельності виробництва ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр. у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

**Розрахунок впливу факторів на рентабельність виробництва
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Виручка від реалізації	202 941	110 311	196 767	-92630	86456
Собівартість реалізованих робіт та послуг	166 669	106 246	169 949	-60423	63703
Чистий прибуток	18 023	(9 861)	10 735	-27884	20596
Рентабельність виробництва, %	10,81	-9,28	6,32	-20,09	15,60

Підсумовуючи: Порівняно з попереднім роком, рентабельність виробництва у 2022 році погіршилася на 20,00%. Основними причинами такого зниження стали такі фактори: (метод ланцюгових підстановок):

а) зміни суми прибутку:

$$\Delta_{\text{уа}} = \Pi_1 / C_0 - \Pi_0 / C_0 = (9\,861) / 166\,669 - 18\,023 / 166\,669 = -0,17$$

б) зміни собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta_{\text{уб}} = \Pi_1 / C_1 - \Pi_1 / C_0 = (9\,861) / 106\,246 - (9\,861) / 166\,669 = -0,03$$

$$\text{Разом} = \Delta_{ya} + \Delta_{yb} = -0,17 + (0,03) = - 20$$

Рентабельність виробництва у 2023 році збільшилася, порівняно з попереднім, на 0,15 %. Це відбулося за рахунок таких факторів (метод ланцюгових підстановок):

а) зміни суми прибутку:

$$\Delta_{ya} = \Pi_1 / C_0 - \Pi_0 / C_0 = 10\,735 / 106\,246 - (9\,861) / 106\,246 = 0,19$$

б) зміни собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta_{yb} = \Pi_1 / C_1 - \Pi_1 / C_0 = 10\,735 / 169\,949 - 10\,735 / 106\,246 = -0,04$$

$$\text{Разом} = \Delta_{ya} + \Delta_{yb} = 0,19 + (-0,04) = 0,15$$

Аналіз рентабельності виробництва показує, що у 2022 році підприємство працювало збитково, тому показник рентабельності мав від'ємне значення. У 2023 році ситуація покращилася – підприємство відновило прибутковість. Хоча рівень рентабельності ще залишається невисоким, спостерігається позитивна тенденція до зростання. За умови збереження поточного темпу розвитку підприємство зможе досягти кращих результатів у майбутньому.

Як зазначалося раніше, одним із ключових показників дохідності капіталу є рентабельність власного капіталу. Її аналіз має особливе значення для засновників, власників та акціонерів підприємства, адже цей показник відображає, скільки прибутку отримано у звітному періоді з кожної гривні вкладеного власного капіталу (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Розрахунок впливу факторів на рентабельність власного капіталу ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Чистий прибуток	18 023	(9 861)	10 735	-27884	20596
Середньорічна величина власного капіталу	171 179	161 318	171 578	-9 861	10 260
Рентабельність власного капіталу, %	10,53	-6,11	6,26	-16,64	12,37

Визначаємо вплив методом ланцюгових підстановок для 2021-2022 рр.:

$$РП = ПП / ВП = 18\,023 / 171\,179 = 10,53$$

$$РУ = Пф / ВП = (9\,861) / 171\,179 = -5,76$$

$$РФ = ПФ / ВФ = (9\,861) / 161\,318 = -6,11$$

Визначаємо вплив методом ланцюгових підстановок для 2022-2023 рр.:

$$РП = ПП / ВП = (9\,861) / 161\,318 = -6,11$$

$$РУ = Пф / ВП = 10\,735 / 161\,318 = 6,43$$

$$РФ = ПФ / ВФ = 10\,735 / 171\,578 = 6,05$$

Висновок: рентабельність власного капіталу у період з 2021-2022 рр. знизилася на -28,16 % за рахунок впливу таких факторів:

вплив зміни прибутку підприємства на рентабельність:

$$РУ - РП = -5,76 - 10,53 = -16,29$$

вплив зміни вартості власного капіталу на рентабельність:

$$РФ - РУ = -6,11 - 5,76 = -11,87$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності: } -16,29 + 11,87 = -28,16$$

Рентабельність власного капіталу у період з 2022-2023 рр. Збільшилася відносно попереднього, проте залишається від'ємною з показником -0,06 % за рахунок впливу таких факторів:

вплив зміни прибутку підприємства на рентабельність:

$$РУ - РП = 6,43 - 6,11 = 0,32$$

вплив зміни вартості власного капіталу на рентабельність:

$$РП - РУ = 6,05 - 6,43 = -0,38$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності: } -0,06$$

Аналіз рентабельності власного капіталу показує, що у 2022 році відбулося значне зниження показника на 28,16 %, що було зумовлено скороченням прибутку та змінами у вартості власного капіталу, внаслідок чого рентабельність набула від'ємного значення. У 2023 році ситуація дещо покращилася – рентабельність зросла, однак залишилася незначно від'ємною (-0,06 %). Це свідчить про поступове відновлення ефективності використання власного капіталу: зростання прибутку позитивно вплинуло

на результат, проте його ще недостатньо для забезпечення стабільного рівня прибутковості підприємства.

Наступним етапом дослідження є аналіз рентабельності активів підприємства. На формування цього показника насамперед впливають швидкість оборотності активів та рентабельність реалізованої продукції, робіт і послуг[34]. Вплив окремих факторів на мультиплікатор рентабельності активів (за моделлю Дюпона) та можливі резерви підвищення її рівня наведено в таблиці 3.9

Таблиця 3.9

Розрахунок впливу факторів на мультиплікатор рентабельності активів підприємства ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Виручка від реалізації	202 941	110 311	196 767	-92630	86456
Собівартість реалізованих робіт та послуг	166 669	106 246	169 949	-60423	63703
Середньорічна вартість запасів	38 717	49 353	43 793	10 636	-5 560
Середньорічна вартість оборотних активів	138 004	126 878	144659	-11 126	17 781
Середньорічна величина активів	179 510	167638	182 389	-11 872	14 751
Рентабельність активів підприємства	0,13	-0,08	0,07	-0,21	0,15

Для оцінки впливу окремих факторів формується проміжна таблиця розрахунку мультиплікатора, наведена в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Проміжна таблиця на мультиплікатор

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Виручка на 1 грн. собівартості	1,22	1,04	1,16	-0,18	0,12
Питома вага оборотних активів у структурі активів	0,77	0,76	0,79	-0,01	0,04
Питома вага запасів у структурі активів	0,28	0,39	0,30	0,11	-0,09
Питома вага собівартості щодо запасів	4,30	2,15	3,88	-2,15	1,73

Вплив факторів на рентабельність активів підприємства визначається методом ланцюгових підстановок за періоди 2021–2022 рр. та 2022–2023

рр., що відображено у таблицях 3.11 і 3.12.

Таблиця 3.11

**Розрахунок впливу факторів на рентабельність активів підприємства
за 2021-2022 рр.**

	X (X-1)	Y	Z	K	ΔP_A
1 підстановка, $\Delta P_A(X)$	-0,18	0,77	0,28	4,30	-0,17
2 підстановка, $\Delta P_A(Y)$	0,04	-0,01	0,28	4,30	0,00
3 підстановка, $\Delta P_A(Z)$	0,04	0,76	0,11	4,30	0,01
4 підстановка, $\Delta P_A(K)$	0,04	0,76	0,39	-2,15	-0,02
Разом					-0,18

Розраховуємо вплив факторів способом ланцюгових підстановок за 2022-2023 рр.

Таблиця 3.12

**Розрахунок впливу факторів на рентабельність активів
підприємства за 2022-2023 рр.**

	X (X-1)	Y	Z	K	ΔP_A
1 підстановка, $\Delta P_A(X)$	0,12	0,76	0,39	2,15	0,08
2 підстановка, $\Delta P_A(Y)$	0,16	0,04	0,39	2,15	0,00
3 підстановка, $\Delta P_A(Z)$	0,16	0,79	-0,09	2,15	-0,02
4 підстановка, $\Delta P_A(K)$	0,16	0,79	0,30	1,73	0,07
Разом					0,12

Аналіз рентабельності активів підприємства показує, що у 2022 році цей показник знизився до $-0,08$, що пов'язано зі значним падінням виручки та прибутку, тоді як у 2023 році рентабельність активів відновилася до $0,07$ завдяки зростанню виручки та прибутку.

Резерви для подальшого підвищення рентабельності активів включають [35]:

- збільшення оборотності собівартості реалізованих робіт і послуг;
- збільшення питомої ваги оборотних активів у загальній структурі активів;
- збільшення питомої ваги запасів у структурі оборотних активів.

Таким чином, підприємство має потенціал для підвищення ефективності використання активів за умови оптимізації їх оборотності та структури.

Ще одним з розглянутих видів рентабельності є рентабельність основних засобів. Цей показник демонструє ефективність використання основних фондів підприємства, тобто наскільки результативно вони сприяють отриманню прибутку (див. табл. 3.13).

Таблиця 3.13

**Розрахунок впливу факторів на рентабельність основних засобів
ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021-2023 рр.**

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна (+,-)	
				22/21	23/22
Чистий прибуток	18 023	(9 861)	10 735	-27884	20596
Середньорічна залишкова вартість основних засобів	41 287	40 541	37 511	-746	-3 030
Рентабельність основних засобів	43,65	-24,32	28,62	-67,98	52,94

Визначаємо вплив методом ланцюгових підстановок для 2021-2022 рр.:

$$РП = Пп / ОЗп = 18\,023 / 41\,287 = 43,65$$

$$РУ = Пф / ОЗп = (9\,861) / 41\,287 = -23,88$$

$$РФ = ПФ / ОЗф = (9\,861) / 40\,541 = -19,67$$

Визначаємо вплив методом ланцюгових підстановок для 2022-2023 рр.:

$$РП = Пп / ОЗп = (9\,861) / 40\,541 = 19,67$$

$$РУ = Пф / ОЗп = 10\,735 / 40\,541 = 26,48$$

$$РФ = ПФ / ОЗф = 10\,735 / 37\,511 = 27,66$$

Висновок: рентабельність основних засобів у період з 2021-2022 рр. знизилася на 111,18% за рахунок впливу таких факторів:

вплив зміни прибутку підприємства на рентабельність:

$$РУ - РП = -23,88 - 43,65 = -67,63$$

вплив зміни вартості основних засобів на рентабельність:

$$РФ - РУ = -19,67 - 23,88 = -43,55$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності: } -67,63 + (-43,55) = -111,18$$

Висновок: рентабельність основних засобів у період з 2022-2023 рр. збільшився на 7,99% за рахунок впливу таких факторів:

вплив зміни прибутку підприємства на рентабельність

$$PyU - PP = 26,48 - 19,67 = 6,81$$

6. вплив зміни вартості власного капіталу на рентабельність:

$$PP - PY = 27,66 - 26,48 = 1,18$$

$$\text{Загальний приріст рентабельності: } 6,81 + 1,18 = 7,99$$

Дослідження рентабельності показників підприємства свідчить про наявність різноманітної динаміки, як негативної, так і позитивної. У 2022 році підприємство зазнало збитків, що призвело до зниження рентабельності та від'ємних значень ключових фінансових показників. Основними причинами цього були скорочення прибутку та несприятливі зміни у структурі активів і капіталу. Проте вже у 2023 році спостерігається відновлення прибутковості та позитивна динаміка рентабельності, що свідчить про ефективність проведених заходів щодо оптимізації діяльності та управління ресурсами.

Якщо підприємство й надалі збереже обрану стратегію розвитку, продовжуватиме контролювати витрати, підвищувати ефективність використання активів та оптимізувати структуру капіталу, воно має всі шанси стабільно підвищувати рентабельність і досягти значних фінансових результатів у майбутньому. Така тенденція дозволяє прогнозувати поступове нарощування прибутковості та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

3.3. Шляхи підвищення ділової активності та фінансової стійкості підприємства в контексті досягнення стратегічних цілей бізнесу

Підвищення ділової активності та зміцнення фінансової стійкості Товариства з додатковою відповідальністю «Івано-Франківськзалізобетон» є не просто оперативними завданнями, а стратегічними імперативами, які

безпосередньо спрямовані на зміцнення його позицій на конкурентному ринку будівельних матеріалів. Ця мета досягається через оптимізацію виробничих процесів, які забезпечують щоденний випуск до семисот тонн бетону, та через впровадження ефективного управлінського контролю за фінансовими потоками. Успіх компанії залежить від комплексного підходу, що включає як поглиблену операційну ефективність, так і проактивне управління фінансовими ризиками.

Ділова активність ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» як потужного виробничого суб'єкта визначається насамперед швидкістю обігу його матеріальних та грошових ресурсів. Збільшення цієї активності вимагає систематичного скорочення циклу перетворення сировини на готову продукцію та, зрештою, у грошові кошти. Критично важливим є зменшення циклу «виробництво-продаж», що вимагає мінімізації часу між завершенням виготовлення залізобетонних виробів та їхнім відвантаженням кінцевому споживачеві. Це призводить до прямого підвищення коефіцієнта оборотності запасів, який включає цемент, щебінь, арматуру та готову продукцію. Якщо раніше цикл оборотності, припустимо, становив вісімдесят днів, то стратегічне завдання полягає у його скороченні до шістдесяти п'яти днів, що вивільнить значні обсяги обігових коштів. Для досягнення цієї мети необхідно впроваджувати системи постачання «точно в строк» (Just-in-Time) для основних матеріалів, щоб зменшити обсяги запасів на складах і, як наслідок, знизити витрати на їхнє зберігання та обслуговування [33].

Одночасно з управлінням запасами, надзвичайно важливим є контроль дебіторської заборгованості. Як великий постачальник залізобетонних конструкцій для будівельних проектів, компанія має забезпечити швидке надходження оплати за реалізовану продукцію. Зменшення середнього терміну погашення дебіторської заборгованості, наприклад, з тридцяти п'яти днів до двадцяти п'яти, через надання

дисконтів за дострокову оплату або посилення контролю за дотриманням договірних строків, значно прискорить оборотність усього капіталу. Це є однозначним індикатором зростання ділової активності. Зростання коефіцієнта оборотності активів з, наприклад, одного цілого і двох десятих обертів до одного цілого і п'яти десятих обертів на рік, демонструватиме ефективніше використання всіх ресурсів, включаючи інвестиції в інноваційне обладнання.

Крім внутрішньої оптимізації, підвищення ділової активності потребує стратегічного розширення ринків збуту та диверсифікації асортименту. Використовуючи конкурентні переваги, такі як лабораторний контроль якості за ДСТУ та застосування німецьких технологій, ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» має сфокусуватися на виготовленні високомаржинальної продукції. Це можуть бути спеціалізовані мостові конструкції, елементи для тунелів або комплексні архітектурні форми, які, хоч і вимагають більшої точності виробництва, але мають значно вищу рентабельність продажу порівняно зі стандартними панелями[34]. Збільшення рентабельності продажу з, наприклад, десяти відсотків до п'ятнадцяти відсотків буде прямим свідченням успіху цієї стратегії. Додатково, стратегічна експансія на нові регіональні ринки, особливо участь у великих національних інфраструктурних проектах, де потрібні значні обсяги якісного залізобетону, суттєво збільшить загальний обсяг виручки, який наразі вже сягає значних показників. При цьому, частка виручки від нових високомаржинальних продуктів має зрости з двадцяти відсотків до тридцяти п'яти відсотків від загального обсягу реалізації.

Паралельно з цим, зміцнення фінансової стійкості є не менш важливим елементом стратегії. Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю своєчасно та в повному обсязі виконувати всі свої зобов'язання і, що важливіше, мінімізувати залежність від зовнішніх позик. Досягнення цього вимагає оптимізації структури капіталу. Одним із

ключових напрямків є збільшення частки власного капіталу. Зниження коефіцієнта фінансової залежності, наприклад, з сорока п'яти відсотків до тридцяти п'яти відсотків, покращить імідж компанії в очах кредиторів та інвесторів. У ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» це має бути досягнуто шляхом реінвестування значної частини чистого прибутку назад у виробництво та розвиток, а не повного розподілу його серед акціонерів. Наприклад, якщо чистий прибуток становить двадцять мільйонів гривень, то реінвестуванню має підлягати не менше шістдесят відсотків цієї суми. Це забезпечить стабільне зростання рентабельності власного капіталу (ROE) [35].

Оскільки виробництво залізобетону вимагає значних інвестицій в основні засоби – потужні преси, сушильні камери та змішувачі, які забезпечують обсяг до семисот тонн на добу, критично важливим є раціональне управління довгостроковими інвестиціями. Постійний аналіз рентабельності основних засобів дозволяє ідентифікувати та, за потреби, вивести з експлуатації нерентабельне або застаріле обладнання, спрямовуючи капітал у найбільш продуктивні та інноваційні активи [36]. Завданням є збільшення рентабельності основних засобів з, припустімо, двадцяти відсотків до двадцяти п'яти відсотків за рахунок підвищення ефективності їх використання.

Крім того, фінансова стійкість неможлива без жорсткого та прозорого управління прибутковістю та витратами. У виробничому секторі необхідно контролювати постійні витрати, такі як амортизація основного обладнання та адміністративні витрати, щоб гарантувати високу маржу прибутку від реалізації. Впровадження системи контролінгу, яке виходить за межі простого бухгалтерського обліку, дозволить керівнику та іншим управлінцям детально аналізувати не лише факт здійснення витрат, а й їхню ефективність у прив'язці до кожного центру відповідальності [37]. Це дозволить оперативно виявляти та усувати непродуктивні витрати на

ранніх етапах. Наприклад, якщо витрати на енергоспоживання на одну тонну бетону перевищують планові показники на три відсотки, система контролінгу повинна негайно сигналізувати про необхідність коригувальних дій.

Нарешті, забезпечення фінансової стійкості вимагає формування надійних фінансових резервів. Частина нерозподіленого прибутку має бути обов'язково спрямована на створення стабілізаційного фонду, який виступатиме фінансовою подушкою безпеки. Цей резерв може бути використаний для покриття непередбачених витрат, таких як різке, несподіване зростання цін на ключову сировину, наприклад, цемент чи металеву арматуру, або для реагування на форс-мажорні ситуації у виробництві [38,39]. Наявність такого накопиченого фонду, що становить, наприклад, п'ятнадцять відсотків від річного чистого прибутку, значно підвищує здатність підприємства до самофінансування та його загальну антикризову стійкість.

Можна підкреслити, що довгострокова стабільність розвитку будь-якого підприємства формується через системне поєднання стратегічного та оперативного управління ключовими компонентами стійкого функціонування. До таких складових належать інвестиційна та інноваційна активність, конкурентоспроможність виробничо-технологічної бази, здатність підприємства підтримувати конкурентні позиції продукції на цільових ринках, фінансова рівновага, а також можливість ефективної диверсифікації без втрати ринкових переваг [40]. Не менш вагомими є організаційно-економічна гнучкість та збереження цілісності й відтворюваності виробничої системи. Аналіз функціонування компаній, які демонструють стабільне зростання в умовах ринкової конкуренції, свідчить, що їхній успіх ґрунтується на високій адаптивності до змін зовнішнього середовища, здатності швидко переглядати стратегію відповідно до кон'юнктури ринку, інтенсивному впровадженні інновацій,

підтриманні достатньої ліквідності та фінансової рівноваги [41]. Саме такі характеристики дозволяють сформувати динамічно збалансовану систему розвитку, яка самостійно визначає вектор руху в поточному та майбутньому періодах.

Важливо розуміти, що різні форми стійкості – фінансова, економічна, технологічна, організаційна, а також цінова – мають різний вплив на загальну стабільність бізнесу [42]. Наприклад, упровадження нових напрямів діяльності може призвести до зростання комерційних ризиків і тимчасового погіршення фінансових показників. Аналогічним чином, надмірна спеціалізація чи закриття окремих підрозділів може знизити адаптивність підприємства. У зв'язку з цим актуальною є проблема добору адекватних підходів до управління розвитком підприємства в умовах конкурентної економіки, коли необхідно одночасно враховувати як зовнішню, так і внутрішню стійкість бізнес-системи.

Внутрішня стійкість підприємства визначається ефективністю структури виробництва та витрат, результативністю організації праці, стабільністю реалізації продукції, а також масштабами й ритмічністю інноваційної діяльності [43]. Усі ці елементи мають функціонувати таким чином, щоб забезпечувати постійне досягнення високих бізнес-результатів. Водночас зовнішня стійкість підприємства залежить від стабільності економічної ситуації в країні, ефективності державного регулювання ринкових процесів та запасу міцності економічної системи, який дає змогу підприємствам протистояти зовнішнім дестабілізуючим факторам [44].

Дослідження також показують, що кожне підприємство, незалежно від сфери діяльності, функціонує за певною бізнес-моделлю – сформованою свідомо або такою, що виникла еволюційно. Саме її логіка значною мірою визначає результативність господарської діяльності. Сучасні підходи до стратегічного управління передбачають розгляд бізнес-моделі як структурної основи функціонування компанії та формування її

конкурентних переваг [45]. У межах цієї концепції пропонується процесно-орієнтована модель управління підприємством, яка поєднує стратегічну і тактичну компоненти та слугує підґрунтям для забезпечення його сталого розвитку.

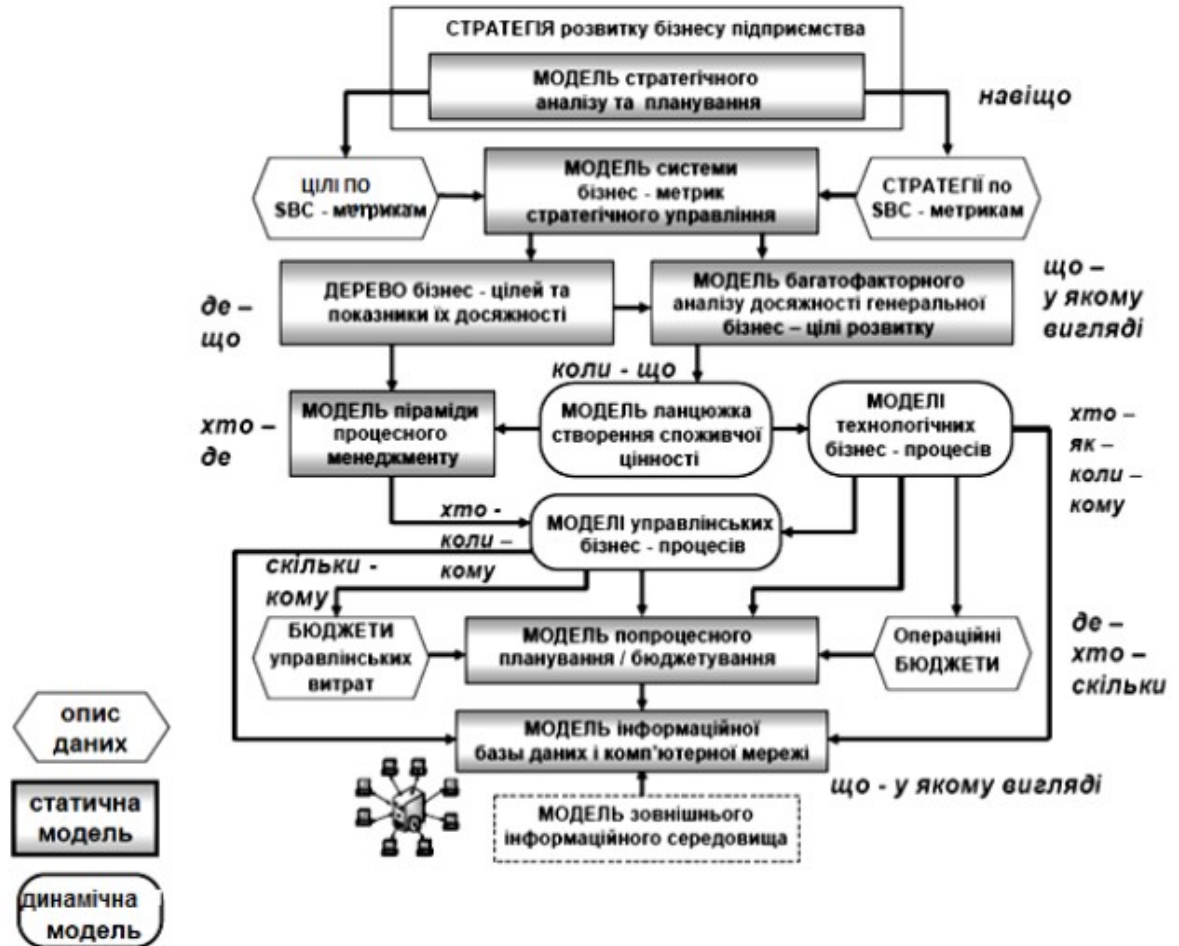

Рис. 3.5. Комплексна бізнес-модель процесно-орієнтованого підприємства

Згідно з цією моделлю відображених на рис. 3.5., стійкий економічний розвиток можливий за умови реалізації кількох ключових положень. По-перше, підприємство повинно бути зорієнтованим на досягнення стратегічних цілей, що забезпечують його участь у розвитку економіки загалом. По-друге, система стратегічних бізнес-цілей має бути узгодженою з ієрархією кількісних індикаторів та структурою процесного управління. По-третє, організаційна структура підприємства повинна відображати логіку процесного менеджменту, тобто відповідати

послідовності створення споживчої цінності. Нарешті, система оперативного планування та бюджетування має будуватися на процесно-орієнтованих принципах [46].

На підставі зазначеної концепції підприємства доцільно оцінювати рівень бізнес-стійкості шляхом виокремлення кількох взаємопов'язаних елементів: виробничо-технічної, комерційної, організаційної, інноваційної, соціальної та фінансової складових. Виробничо-технічна стійкість характеризує безперервність виробничого циклу та ефективність ресурсного забезпечення [47]. Комерційна стійкість визначається рівнем ділової активності, надійністю партнерських зв'язків та часткою підприємства на ринку. Організаційна стійкість передбачає узгодженість внутрішньої структури з логікою процесного управління та ефективну взаємодію між підрозділами. Інноваційна стійкість проявляється у здатності підприємства впроваджувати нові технології та розширювати спектр продукції. Соціальна та кадрово-інфраструктурна стійкість відображає рівень залученості персоналу, розвиток його компетенцій та здатність адаптуватися до змін [48]. Фінансова стійкість, у свою чергу, визначає здатність підприємства ефективно управляти власними фінансовими ресурсами, забезпечуючи безперервність виробництва, оновлення основних фондів та підтримання достатнього запасу ліквідності [49].

Однією з найважливіших умов фінансової стійкості є платоспроможність, яка базується на раціональному управлінні грошовими потоками, контролі за дебіторською заборгованістю та здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання [50]. Формування достатнього обсягу фінансових ресурсів можливе лише за умов стабільного отримання прибутку. Саме прибуток забезпечує виконання фінансових зобов'язань перед зовнішніми структурами та створює можливості для фінансування капітальних вкладень. При цьому важливо враховувати не

лише абсолютну суму прибутку, а й його відносні показники щодо капіталу та витрат. Особливого значення набуває динаміка економічної доданої вартості (EVA), оскільки вона є ключовим індикатором економічної стійкості підприємства та ефективності управління його розвитком [51].

Таким чином, для ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» підвищення ділової активності та зміцнення фінансової стійкості є нерозривно взаємодоповнювальними процесами. Зростання активності, що виражається у швидкому обігу ресурсів, генерує більший прибуток, а зміцнення фінансової стійкості, що виражається у низькій залежності від позикових коштів, забезпечує необхідну стабільність для подальшого нарощування виробничих обсягів та інвестицій у передові технології [52]. Успіх у цих напрямках є гарантією довгострокового, сталого розвитку підприємства та реалізації його стратегічних цілей на будівельному ринку [53].

Висновки до розділу 3

Аналіз структури та динаміки доходів, витрат і фінансових результатів ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021–2023 рр. свідчить про нестабільність діяльності підприємства у 2022 році та поступове відновлення фінансово-господарських показників у 2023 році. Після суттєвого скорочення обсягів реалізації й отримання збитку у 2022 році підприємству вдалося відновити доходи та повернутися до прибуткової діяльності. Основну частку доходів стабільно формує чистий дохід від реалізації, що підкреслює виробничо-орієнтований характер діяльності підприємства. Водночас зростання собівартості та витрат на збут у 2023 році вимагає посилення контролю за витратами та їх оптимізації. Загалом результати аналізу підтверджують здатність підприємства адаптуватися до несприятливих умов та створюють підґрунтя для подальшого підвищення

ефективності й фінансової стійкості за умови раціонального управління витратами та підтримки позитивної динаміки доходів.

Результати факторного аналізу фінансових результатів і рентабельності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021–2023 рр. свідчать про суттєву залежність прибутковості підприємства від динаміки виручки, рівня собівартості та ефективності використання ресурсів. У 2022 році підприємство зазнало збитків, що зумовило різке зниження всіх основних показників рентабельності та їх від’ємні значення, насамперед рентабельності продажів, виробництва, активів і власного капіталу. Основними чинниками негативної динаміки стали скорочення обсягів реалізації та падіння прибутку.

Підвищення ділової активності та зміцнення фінансової стійкості ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» є взаємопов’язаними стратегічними завданнями, реалізація яких забезпечує ефективне використання ресурсів, оптимізацію виробничих процесів та стабільний фінансовий результат. Комплексний підхід, що включає управління оборотними активами, контроль дебіторської заборгованості, диверсифікацію продукції та розвиток інноваційних технологій, створює передумови для сталого зростання прибутковості та підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку будівельних матеріалів.

ВИСНОВКИ

Фінансові результати підприємства є ключовим показником його ефективності, що відображає рівень прибутковості, фінансову стійкість та здатність забезпечувати економічний розвиток. Вони виконують не лише облікову функцію, а й стратегічну, аналітичну та управлінську, слугуючи основою для прийняття рішень щодо використання ресурсів, формування політики розвитку та оцінки ефективності господарської діяльності. Сутність фінансового результату полягає у зіставленні доходів і витрат, проте його значення виходить далеко за межі простого бухгалтерського показника, адже він відображає як кількісні, так і якісні характеристики діяльності підприємства. Позитивні результати свідчать про можливість розвитку, підвищують інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність, тоді як негативні – сигналізують про потребу в оптимізації витрат і перегляді управлінських рішень.

Класифікація фінансових результатів та показників ділової активності дозволяє систематизувати інформацію, оцінювати вплив різних факторів на фінансові показники та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Такий комплексний підхід забезпечує прозорість звітності, удосконалює систему управління і сприяє стабільному розвитку підприємства в умовах економічної мінливості. Поєднання аналізу фінансових результатів із дослідженням ділової активності дозволяє комплексно оцінити ефективність господарювання, оскільки ділова активність відображає конкурентоспроможність і адаптивність підприємства, його здатність ефективно використовувати ресурси, реагувати на ринкові зміни та забезпечувати зростання економічного потенціалу.

Система формування та відображення фінансових результатів у бухгалтерському обліку є складним процесом, що поєднує методологічні, організаційні та аналітичні аспекти. Її ефективність безпосередньо

залежить від обґрунтованості облікової політики, яка визначає правила оцінки доходів, витрат і кінцевого результату. Правильно організована облікова політика забезпечує достовірність і своєчасність звітності, сприяє оптимізації податкових платежів та підвищує конкурентоспроможність підприємства.

На прикладі ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» видно, що специфіка організації обліку фінансових результатів полягає у поєднанні законодавчих вимог із практичними особливостями виробничої діяльності. Побудова облікової політики з урахуванням галузевих особливостей, сезонності виробництва, структури витрат та договірних відносин забезпечує прозорість фінансових процесів і відповідність звітності нормам П(С)БО та податкового законодавства. Застосування сучасних програмних засобів, таких як «BAS» і «М.Е.Дос», сприяє автоматизації облікових процедур, підвищує оперативність аналізу фінансової інформації та точність розрахунків.

Система внутрішнього контролю та чітка структура бухгалтерських рахунків дозволяють підприємству контролювати рентабельність окремих напрямів діяльності, оптимізувати витрати та забезпечувати ефективне управління ресурсами. Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» за 2021–2023 роки виявив нестабільні, але позитивні тенденції. Незважаючи на збитковість у 2022 році, у 2023 році відбулося відновлення прибутковості завдяки зростанню обсягів реалізації, підвищенню ефективності використання активів і оптимізації витрат. Основні показники рентабельності – продажів, виробництва, активів, власного капіталу та основних засобів – демонструють поступове покращення, що свідчить про результативність управлінських рішень.

Система контролю та регулювання фінансових результатів охоплює всі етапи діяльності підприємства – від контролю витрат на закупівлю

сировини до оцінки кінцевих результатів. Використання центрів відповідальності та багаторівневого контролю дозволяє своєчасно виявляти відхилення, коригувати їх та забезпечувати точність фінансової інформації, зміцнювати дисципліну витрат і досягати стратегічних цілей компанії. Управлінський облік у цьому контексті виконує не лише інформаційну, а й аналітико-регулюючу функцію, створюючи основу для обґрунтованого прийняття управлінських рішень і формування гнучкої системи управління, здатної адаптуватися до ринкових змін.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що підвищення ділової активності та зміцнення фінансової стійкості підприємства є стратегічними пріоритетами. Реалізація заходів із скорочення виробничо-збутового циклу, оптимізації управління запасами та дебіторською заборгованістю, а також стратегічна диверсифікація продукції та вихід на нові ринки, створюють умови для підвищення прибутковості та фінансової стабільності.

Таким чином, комплексний і системний підхід до організації обліку та контролю фінансових результатів у ТДВ «Івано-Франківськзалізобетон» дозволяє підприємству забезпечувати прозорість фінансових процесів, зміцнювати дисципліну витрат, ефективно використовувати ресурси та досягати стратегічних цілей. Гармонійне поєднання підвищення ділової активності з політикою фінансової стабільності створює надійне підґрунтя для довгострокового розвитку, підвищення конкурентоспроможності та сталого економічного зростання підприємства у будівельній галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (з наступними змінами і доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 (зі змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755- VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Бутинець Ф.Ф Бухгалтерський фінансовий облік: навч. посіб. 5-е вид. доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2003. 726 с.
8. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2009. 23 с
9. Білик Т. О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка і прогнозування: автореф. Дис. ... канд екон. наук: 08.00.08. Київ. 2009. 24 с
10. Скасюк Р. В. Сутність і значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal1/natural/npkntu_e
11. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і

- звітність: навч. посію. 5-те вид. допов. і перероб.–К.: Алерта, 2011.976 с.
12. Борисов А. Б. Великий економічний словник, Книжковий світ, 2013. 895с.
13. Пипко В.А. Настільна книга бухгалтера і аудитора. вид. допов. і перероб.К.: Фінанси і статистика, 2000. 592 с.
14. Гарасим П.М. Журавель Г.П., Хомин П.Я. Курс фінансового обліку : навч. посіб. К. : Знання, 2011. 566 с
15. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ : Знання, 2007. 1072 с.
16. Ковальчук М.І. Економічний аналіз діяльності підприємств. навч. підручник. К.: КНЕУ, 2004. 314 с.
17. Анісімова О.М. Аналіз ділової активності підприємства як системна оцінка ефективності використання власних ресурсів. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2013. № 2. С. 19-24.
18. Беляєвський І.К. Статистика ринку товарів і послуг. Київ: Фінанси, 2003. 456 с
19. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2002. 496 с.
20. Коваленко Л.О. Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент навч. пос. 3-те вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2008. 483 с.
- 21.Ткачук Г.Ю. Оцінка ділової активності підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2015. Вип. 13. Ч. 4. С. 88-90
22. Хелферт Э. Техніка фінансового аналізу. Київ: Аудит, 663 с.
23. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: [підручник]. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
24. Шеремет А.Д., Негашев Е.В. Методика фінансового аналізу. 2013. 208 с.
25. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №

433. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

26. Бутинець Ф.Ф. Олійник О.В. Шигун М. М Шулепова С. М Організація бухгалтерського обліку навч. посіб. Житомир : ЖІТІ, 2002. 592 с
27. Прохар Н.В. Ночовна Ю.О. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.
28. Б. М. Литвин, М. В. Стельмах Фінансовий аналіз. навч. посіб Київ. 2008 С. 336
29. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : підручник. Вид. 3-є, перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2006. –528 с.
30. Бець М. П. Планування рентабельності виробництва Економіка України. 2007. (№2). С. 40-45
31. Шендерівська Л. П. Фактори впливу на прибуток поліграфічного підприємства *Економічний аналіз*. 2014.(№ 16). С. 203-209.
32. Щука В. Г. Щипанова Я. І .Обґрунтування вибору факторів, які чинять вплив на чистий прибуток енергопостачального підприємства ПАТ «Хмельницькобленерго» для його моделювання / *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. (№ 1). С. 105-108.
33. Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2016. 219 с.
34. Шкроміда В.В., Бабій В.Т. Аналіз та удосконалення системи калькулювання продукції в умовах аутсорсингу бізнес-процесів підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. № 5. С. 271-275. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.14-45>
35. Бондарук Т. Г. І. В. Заїчко, І. С. Бондарук. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2022. - № 1-2. С.62-75

36. Вишня Т. Аналіз промисловості України в кризових умовах Економіка та суспільство. 2023. № 55
37. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій: навч. посіб. К. : Знання, 2010. 530с.
38. Шмиголь Н. М. Роль і місце аналізу виробничих запасів у системі управління ресурсним потенціалом підприємства. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2015. № 5. С. 102-106.
39. Огійчук М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення. Економіка АПК. 2015. № 3. С. 7-21. 2.
40. Блонська В. І. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні Підприємством Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. Львів: РВВ НЛТУ України. 2014. Вип. 6. С. 129-134.
41. Шляга О. В. Прибуток та рентабельність, показники ефективності виробництва. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії 2014. № 8. С. 75-81.
42. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
43. Уткіна Н.В. Економічний зміст фінансового результату діяльності підприємства: історичний аспект. Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць. К. : КНЕУ, 2007.С. 133–137.
44. Лишиленко А. В. Бухгалтерський облік: підручник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 712 с.
45. Ластовецький В. О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики. Чернівці: Прут, 2015. 200 с.
46. Костенко О. М. Управлінський облік – інформаційна система прийняття рішень. *Агросвіт*. № 1. 2013. С. 26-30.
47. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів

господарювання. Тернопіль: Вид-во “Економічна думка”, 2004. 252 с.

48. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. К.: Центр навч. літ-ри, 2005. 426 с.

49. Тупкало С. В., Тупкало В. Н. Бізнес-модель і базові правила синтезу системи процесного управління підприємством. Збірник наукових праць. Харків : ХУ ПС, 2010. С. 155–164.

50. Сич Є. М. Управлінський аналіз діяльності суб'єктів господарювання: навч. посібн. К. : Вид-во “Аспект-Поліграф”, 2004. 632 с.

51. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: навчальний посібник. К. : Кондор, 2004. 180 с.

52. Нападовська Л. В. Управлінський облік: [монографія]. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. 356 с.

53. Костенко О. М. Управлінський облік – інформаційна система прийняття рішень. *Агросвіт*. № 1. 2013. С. 26-30.

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ФІНАНСИЙНО			
Дата (рік, місяць, число)	2024	12	01
за ЄДРПОУ	05526020		
за КАТОТТГ І	UA26040190010045761		
за КОПФГ	250		
за КВЕД	23.61		

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН"**Територія **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА**Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з додатковою відповідальністю**Вид економічної діяльності **Виготовлення виробів із бетону для будівництва**Середня кількість працівників **2 139**Адреса, телефон **вулиця Височана, буд. 34, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76014**

784217

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	10	10
накопичена амортизація	1002	10	10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	219	219
Основні засоби	1010	40 541	37 511
первісна вартість	1011	112 356	115 582
знос	1012	71 815	78 071
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	40 760	37 730
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 353	43 793
виробничі запаси	1101	42 604	35 399
незавершене виробництво	1102	1 230	659
готова продукція	1103	5 476	7 735
товари	1104	42	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 868	22 053
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	394	4 120
з бюджетом	1135	226	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	226	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 475	4 331
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	57 352	69 102
готівка	1166	23	2
рахунки в банках	1167	57 329	69 100
Витрати майбутніх періодів	1170	3	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Додаток 1.1

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 207	1 260
Усього за розділом II	1195	126 878	144 659
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	167 638	182 389

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 198	17 198
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	12 905	12 905
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	12 905	12 905
Резервний капітал	1415	95	95
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	131 546	141 806
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(426)	(426)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	161 318	171 578
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 930	1 482
розрахунками з бюджетом	1620	568	959
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	80
розрахунками зі страхування	1625	247	309
розрахунками з оплати праці	1630	994	1 320
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 034	4 768
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	426	426
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	65	872
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	56	675
Усього за розділом III	1695	6 320	10 811
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	167 638	182 389

Керівник

Головний бухгалтер

Молодовець Андрій Степанович

Винярска Олександра Ярославівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН"**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	196 767	110 311
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(169 949)	(106 246)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	26 818	4 065
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	6 017	3 731
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 654)	(6 672)
Витрати на збут	2150	(14 019)	(9 776)
Інші операційні витрати	2180	(1 138)	(1 211)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11 024	-
збиток	2195	(-)	(9 863)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	10	2
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	11 034	-
збиток	2295	(-)	(9 861)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(299)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	10 735	-
збиток	2355	(-)	(9 861)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	10 735	(9 861)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	143 446	83 979
Витрати на оплату праці	2505	28 045	21 884
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 098	4 770
Амортизація	2515	7 292	7 242
Інші операційні витрати	2520	6 879	6 030
Разом	2550	191 760	123 905

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Молодовець
Андрій
Степанович
ЕП Винарська
Олександра
Ярославівна

Молодовець Андрій Степанович

Винарська Олександра Ярославівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ЛІЗОБЕТОН"**Територія **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА**Організаційно-правова форма господарювання **товариство з додатковою відповідальністю**Вид економічної діяльності **Виготовлення виробів із бетону для будівництва**Середня кількість працівників **2 126**Адреса, телефон **вулиця Височана, буд. 34, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76014****784217**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

05526020

UA26040190010045761

250

23.61

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на

31 грудня 2022

р.

Форма №1 Код за ДКУД

1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	10	10
накопичена амортизація	1002	10	10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	219	219
Основні засоби	1010	41 287	40 541
первісна вартість	1011	105 900	112 356
знос	1012	64 613	71 815
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	41 506	40 760
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	38 717	49 353
виробничі запаси	1101	32 443	42 604
незавершене виробництво	1102	1 212	1 230
готова продукція	1103	5 015	5 476
товари	1104	47	42
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16 528	12 868
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	658	394
з бюджетом	1135	-	226
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	226
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 379	5 475
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	73 979	57 352
готівка	1166	20	23
рахунки в банках	1167	73 959	57 329
Витрати майбутніх періодів	1170	-	3
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	743	1 207
Усього за розділом II	1195	138 004	126 878
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	179 510	167 638

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 198	17 198
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	12 905	12 905
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	12 905	12 905
Резервний капітал	1415	95	95
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	141 407	131 546
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(426)	(426)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	171 179	161 318
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 124	1 930
розрахунками з бюджетом	1620	1 514	568
у тому числі з податку на прибуток	1621	855	-
розрахунками зі страхування	1625	258	247
розрахунками з оплати праці	1630	1 561	994
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 043	2 034
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	426	426
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 320	65
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	85	56
Усього за розділом III	1695	8 331	6 320
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	179 510	167 638

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Молодовець
Андрій
Степанович
ЕП Винярска
Олександра
Ярославівна

Молодовець Андрій Степанович

Винярска Олександра Ярославівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН"**

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2022

Р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	110 311	202 941
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(106 246)	(166 669)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 065	36 272
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	3 731	4 235
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 672)	(6 915)
Витрати на збут	2150	(9 776)	(11 001)
Інші операційні витрати	2180	(1 211)	(551)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	22 040
збиток	2195	(9 863)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	2	8
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	22 048
збиток	2295	(9 861)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(4 025)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	18 023
збиток	2355	(9 861)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(9 861)	18 023

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	83 979	133 625
Витрати на оплату праці	2505	21 884	31 020
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 770	6 813
Амортизація	2515	7 242	6 663
Інші операційні витрати	2520	6 030	7 015
Разом	2550	123 905	185 136

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Андрій
Степанович
ЕП Винярьська
Олександра
Ярославівна

Молодовець Андрій Степанович

Винярьська Олександра Ярославівна

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ЛІЗОБЕТОН"**

Територія **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з додатковою відповідальністю**

Вид економічної діяльності **Виготовлення виробів із бетону для будівництва**

Середня кількість працівників **2 157**

Адреса, телефон **вулиця Височана, буд. 34, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76014**

784217

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на

31 грудня 2021

р.

Форма №1 Код за ДКУД

1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	10	10
накопичена амортизація	1002	10	10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	219	219
Основні засоби	1010	40 037	41 287
первісна вартість	1011	98 466	105 900
знос	1012	58 429	64 613
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	40 256	41 506
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	31 763	38 717
виробничі запаси	1101	25 521	32 443
незавершене виробництво	1102	1 155	1 212
готова продукція	1103	5 043	5 015
товари	1104	43	47
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19 389	16 528
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 392	658
з бюджетом	1135	14	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахований доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 997	7 379
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	58 200	73 979
готівка	1166	41	20
рахунки в банках	1167	58 159	73 959
Витрати майбутніх періодів	1170	196	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	378	743
Усього за розділом II	1195	122 329	138 004
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	162 585	179 510

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 198	17 198
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	12 905	12 905
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	12 905	12 905
Резервний капітал	1415	95	95
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	124 360	141 407
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(426)	(426)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	154 132	171 179
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 034	1 124
розрахунками з бюджетом	1620	3 060	1 514
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 833	855
розрахунками зі страхування	1625	90	258
розрахунками з оплати праці	1630	1 198	1 561
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	930	2 043
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	636	426
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	279	1 320
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	226	85
Усього за розділом III	1695	8 453	8 331
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	162 585	179 510

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Молодовець
Андрій
Степанович
ЕП Винярска
Олександра
Ярославна

Молодовець Андрій Степанович

Винярска Олександра Ярославівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТДВ "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЗАЛІЗОБЕТОН"**

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2022 01 01

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2021

р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	202 941	165 730
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(166 669)	(134 126)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	36 272	31 604
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	4 235	5 118
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 915)	(4 952)
Витрати на збут	2150	(11 001)	(8 192)
Інші операційні витрати	2180	(551)	(1 487)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	22 040	22 091
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	8	1 483
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(1 092)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	22 048	22 482
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4 025)	(4 229)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18 023	18 253
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	18 023	18 253

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	133 625	106 533
Витрати на оплату праці	2505	31 020	23 378
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 813	5 146
Амортизація	2515	6 663	7 102
Інші операційні витрати	2520	7 015	7 690
Разом	2550	185 136	149 849

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Андрій
Стеланович
ЕП Винарська
Олександра
Ярославівна

Молодовець Андрій Степанович

Винарська Олександра Ярославівна